

UNIVERSUL ȘCOLII

- *Editorial*
- *Evenimente din viața școlii*
- *Opinii*
- *Didactica*
- *Proiecte educaționale*
- *Edi*
- *Noutăți editoriale*
- *Diverse*
- *Informații utile*

EDITURA UNIVERSUL ȘCOLII

a CASEI CORPULUI DIDACTIC ALBA

Alba Iulia, Str. G. Bethlen nr. 7, Cod 510009

Tel. 0258/826147, Fax. 0258/833101

Web: www.ccdab.ro,E-mail: ccdab@yahoo.com**Director:****Prof. Deák – Székely Szilárd Levente****Redactor șef:** prof. Oros Ligia Elena**Redactori:** prof. Henegariu Camelia, prof. Jude Laurențiu, prof. Nandrea Maria, ing. ec. Onișoru Viorica**Colaboratori:** insp. gen. prof. Dărămuș Eugenia Marcela

lector univ. dr. Scheau Ioan

Tehnoredactare: aj. analist programator Popa Ioan**Corectura:** Prof. Nandrea Maria

© Autorii, conform legislației în vigoare, răspund în fața legii, în ceea ce privește plagiatul sau orice altă formă de atingere a dreptului de autor.

SUMAR

A patra ediție a simpozionului național al pedagogilor maghiari organizat la Colegiul Național „Bethlen Gabor Aiud – Prof. Deák – Székely Szilárd Levente	2
Simpozionul Național „A fi dascăl astăzi!” 2016 – Prof. Henegariu Camelia	3
Școli pereche – un parteneriat pentru derularea proiectelor de responsabilizare socială – Prof. Mursa Liliana	3
Educația de calitate în formarea profesională - Prof. Frățilă Maria	4
Strategii didactice interactive în învățământul primar - prof. înv. primar Gligor Dana	6
Școala în oglindă psihocibernetică - prof. But Georgeta	7
Scopul și necesitatea activităților extrașcolare pentru dezvoltarea elevilor – Prof. Timar Mariana	9
Creativitatea – factor determinant a performanței în educație – Prof. Todoran Simona	11
Strategii de învățare - Prof. înv. primar Matei Aniela Ioana	14
Abandonul școlar – zbor frânt – Prof. Oltean Sabina Larisa	16
Etichetarea și prezentarea produselor – între realitate obiectivă și tehnică de vânzare - Prof. înv. primar Boncea Niculina	18
Educația Da, poți! Aspecte conceptuale și practice – prof. Poptelecan Călin, prof. Taher Nicoleta	21
Jurnalul de învățare la matematică - Prof. Nicoară Daniela Florina	23
Importanța predării limbii române în ciclul primar - Prof. înv. primar Păcurar Elena	24
Povestiri scrise de Daniela Ghigeanu pentru Revista Universul Școlii - Prof. Ghigeanu Daniela	25
Rolul bibliotecii școlare în realizarea calității în educație – Bibl. Muntean Viorica	30
Studiu – Evaluarea competentă și responsabilă în învățământul primar - prof. înv. primar Gligor Dana	31

A PATRA EDIȚIE A SIMPOZIONULUI NAȚIONAL AL PEDAGOGILOR MAGHIARI ORGANIZAT LA COLEGIUL NAȚIONAL „BETHLEN GÁBOR” DIN AIUD

Prof. Deák-Székely Szilárd Levente, director CCD Alba

Colegiul Național „Bethlen Gábor” din Aiud a fost vineri, 18 noiembrie 2016, gazda celei de a patra ediții a Simpozionului Național al Pedagogilor Maghiari.

Evenimentul a fost organizat de Inspectoratul Școlar Județean Alba, Casa Corpului Didactic Alba, Uniunea Cadrelor Didactice Maghiare din România (UCDMR), Colegiul Național „Bethlen Gábor” Aiud și Catedra de Psihologie și Pedagogie Aplicată din cadrul Universității „Babeș-Bolyai” Cluj Napoca. Inspectoratul Școlar a fost reprezentat de inspectorul pentru minorități Nagy Timea, Casa Corpului Didactic Alba și Uniunea Cadrelor Didactice Maghiare din România a fost reprezentată de profesorul Deák-Székely Szilárd Levente, directorul Casei Corpului Didactic Alba și președintele Uniunii Cadrelor Didactice Maghiare din România – Filiala Alba, Colegiul Național „Bethlen Gábor” Aiud a fost reprezentat de prof. Szöcs Ildikó, directorul colegiului iar Catedra de Psihologie și Pedagogie Aplicată din cadrul Universității „Babeș-Bolyai” Cluj Napoca a fost reprezentată de trei profesori universitari: dr. Demény Piroska, dr. Fóris Ferenczi Rita respectiv dr. Szállassy Noémi.

Activitățile au început cu deschiderea festivă, unde au luat cuvântul reprezentanții instituțiilor organizatoare; participanții la simpozion fiind salutați și de viceprimarul Aiudului, d-na dr. Lőrincz Helga. A urmat o scurtă premiere, unde președintele UCDMR, prof. Deák-Székely Szilárd Levente a premiat două cadre didactice pensionare. A fost premiată d-na educatoare Udvari Ibolya de la Grădinița cu Program Normal „Lumea Copiilor” Blaj pentru activitatea deosebită prestată în decursul a mai multor decenii în slujba educației preșcolare în unități școlare cu predare în limba

maghiară. A fost premiat d-l. profesor Bakó Botond pentru participare cu lucrarea științifică pentru obținerea distincției „Apáczai-díj” (premiul Apáczai) acordat de Uniunea Cadrelor Didactice Maghiare din România.

A urmat prezentarea lucrării cu titlul *„Calul este aproape perfect, omul încă nu”* a d-nei prof. dr. Fóris Ferenczi Rita (UBB, Cluj Napoca). Apoi s-a trecut la prezentarea lucrărilor de către cadrele didactice din județul Alba, care în prealabil s-au înscris cu lucrări la simpozion. Am avut un număr de 16 cadre didactice care au prezentat lucrări cu caracter aplicativ din activitatea lor didactică, moderatori fiind profesorii universitari prezenți la eveniment. După vizionarea materialelor a avut loc o dezbatere liberă pe tema acestora.

Lucrările prezentate vor apărea pe site-ul Colegiului Național „Bethlen Gábor” din Aiud în format electronic, în revista on-line a pedagogilor maghiari cu ISSN 2392-8557, accesibil prin activarea linkului <http://www.bethlengabor.ro/files/FMPL/index.htm>.

Privind diversitatea materialelor prezentate, caracterul lor aplicativ, ideile inovative abordate, catalogăm acest eveniment ca unul de succes și ne propunem realizarea edițiilor viitoare tot în acest context.

RAPORT CU PRIVIRE LA DESFĂȘURAREA SIMPOZIONULUI „A FI DASCĂL ASTĂZI” 2016

Prof. Henegariu Camelia, CCD Alba

Simpozionul „A fi dascăl astăzi” ajuns la ediția a VIII-a s-a desfășurat în data de 5 octombrie 2016.

Tematica simpozionului a fost:

1. Reforma educațională ieri, azi și mâine!
2. Reforma educațională: abordări europene și românești.
3. Reforma educațională și profesia didactică.
4. Identificarea capacităților și a posibilităților profesionale ale comunității, părinților, cadrelor didactice și elevilor de a contribui la realizarea Reformei educaționale actuale. Colaborarea cu familia și alți factori educativi, competențe interumane necesare.
5. Reforma educațională și nevoile comunității.
6. Strategia personală și profesională a cadrului didactic în contextul activității didactice în sprijinul Reformei educaționale în România.
7. Reforma educațională și motivația învățării.
8. Reforma educațională în contextul local. Concordanța dintre reforma educațională și nevoile comunității românești. Activități curriculare și extracurriculare în contextul local utile implementării reformei educației.
9. Transformarea Reformei educației în resursă de bază a modernizării și dezvoltării durabile a României.
10. Exemple de bună practică, activități derulate, opinii etc.

La această ediție au fost înscrise 111 cadre didactice din zonele Alba, Aiud, Blaj, Cugir, Teiuș, Cîmpeni de la învățământul preprimar, primar, gimnazial și liceal. Acestea au participat indirect cu un număr de 83 de lucrări. Avem următoarele categorii de personal didactic: 1 bibliotecar, 26 educatoare, 20 învățători și 64 de profesori, de la gimnazial și liceal.

Participanții au primit diplome de participare precum și broșura simpozionului cuprinzând lucrările simpozionului care se găsește online pe site-ul ccdab.ro.

Mulțumim cadrelor didactice care au onorat invitația de a participa la simpozionul nostru, dorim o participare constantă și cu lucrări de valoare la toate simpozioanele CCD Alba.

ȘCOLI PERECHE – UN PARTENERIAT PENTRU DERULAREA PROIECTELOR DE RESPONSABILIZARE SOCIALĂ

Prof. Mursa Liliana, Școala Gimnazială „Avram Iancu” Abrud

Școala Privată Aletheea, cu sediul social în București a inițiat un parteneriat cu Școala Gimnazială „Avram Iancu” Abrud și Școala Gimnazială Cîmpeni, cu scopul dezvoltării unor relații de lungă durată și sprijinirii reciproce în dezvoltarea de programe și activități comune.

Succesul copiilor noștri este dat de capacitatea noastră de a ne da la o parte de la ce credem noi că aduce succesul și a urmări la ce sunt ei cu adevărat plini de bucurie și pasiune, ca ei să își experimenteze succesul. Ce hobby-uri au, ce le place cu adevărat să facă, ce le împlinește sufletul? Să cânte, să danseze, să picteze, să scrie, să calculeze, să îi organizeze pe alții, să gătească altora? Sau cine știe ce altceva ar mai vrea să facă?

Multe din cele enumerate mai sus nu au legătură cu ce fac la școală, dar multe discipline pot fi susținătoare copiilor pentru pasiunile lor, iar copiii pot fi motivați să învețe, fiecare atât cât

poate, anume pentru că astfel pot avea instrumentele practice ale creierului ca să ajungă să își pună în practică pasiunile.

Pornind de la dorința de a oferi elevilor noștri cât mai multe oportunități de formare pentru viață, am răspuns afirmativ propunerii venită din partea Școlii Aletheea București de a fi parteneri în scopul derulării proiectelor de responsabilizare socială: „Școli pereche” și „Medierea conflictelor prin mentorat în cascadă”, constând în desfășurarea de activități cu elevii și profesorii din școlile partenere.

Primul pas, în acest parteneriat, a fost vizita în 18 noiembrie 2016 a unui grup 15 cadre didactice din cele două școli (coordonatori prof. Liliana Arieșanu, prof. Doina Gligor, prof. Marinela Marc, prof. Liliana Mursa) la București, vizitarea campusului, participarea la activități la clasă, la ateliere interactive de bune practici.

Cu această ocazie, profesorii au văzut modul de abordare al curriculumului pentru învățământul primar și gimnazial, punerea în practică a conceptului „*Team Teaching*”, care este un mod de lucru colaborativ ce se bazează pe încredere, comunicare, consecvență, organizare, flexibilitate, respect, sprijin reciproc. Au desprins din atmosfera vieții de acolo care sunt misiunea, viziunea și valorile promovate în procesul de predare - învățare întemeiat pe următoarele direcții: **Fiecare copil este unic, Copiii învață ceea ce trăiesc, Un mediu stimulat, Învățare și dezvoltare, Perfecționare.**

„Dacă ne-ați întreba ce este Aletheea, v-am răspunde: un loc prietenos în care adulți și copiii construiesc cunoaștere, cu bucurie, împreună.” (din mesajul directorului educațional, Daniela Stoicescu).

EDUCAȚIA DE CALITATE ÎN FORMAREA PROFESIONALĂ

Prof. Frățilă Maria, Liceul Tehnologic „Timotei Cipariu” Blaj

Problema formării și educării profesionale este de mare actualitate în condițiile societății moderne. Absolventul trebuie să fie pregătit pentru a face față nu numai unei anumite profesii, ci și întregii sale cariere profesionale în mecanismul schimbărilor care se vor produce.

Prin *formarea profesională* se înțelege „devenirea individului datorată celor mai diverse influențe și acțiuni care marchează personalitatea sub unghiul de incidență cu activitatea profesională”, iar prin *educație profesională* se înțelege orice formă de pregătire sau perfecționare în vederea unei activități profesionale, care cuprinde însușirea cunoștințelor teoretice, formarea deprinderilor, priceperilor și transmiterea valorilor etnice și de comportament social necesare unei asemenea activități.

Esența educației profesionale constă în „formarea unui orizont cultural și tehnologic cu privire la o anumită profesiune, concomitent cu dezvoltarea unor capacități, priceperi și deprinderi necesare exercitării ei”. Educația profesională cuprinde atât inițierea în profesie, cât și perfecționarea, specializarea și se realizează atât în școală (după terminarea școlii generale), cât și în întreprinderi.

Educația profesională se fundamentează pe toate celelalte dimensiuni ale educației:

- pe cunoștințele, priceperile, deprinderile, competențele dobândite în plan intelectual;
- pe deprinderile, priceperile, competențele în plan moral, acțional;
- pe comportamentele morale și estetice;
- pe calitatea dezvoltării și funcționării corpului (pe sănătatea acestuia).

Interesul elevului pentru o anumită profesie apare și se dezvoltă în cadrul activității propriu-zise, fiind expresia înțelegerii și adeziunii la anumite domenii și forme de activitate. El reprezintă satisfacerea unor nevoi și trebuințe individuale. Este un stimul intern al orientării spre anumite domenii de cunoaștere și de activitate, generând și întreținând motivația necesară.

Concomitent cu familiarizarea elevilor cu anumite profesii, cu formarea interesului pentru acestea, se formează și o anumită atitudine față de munca intelectuală și cea productivă.

Orientarea școlară și profesională este definită ca „un ansamblu de acțiuni și influențe pedagogice, sociale, medicale etc. ce se exercită în mod continuu cu scopul realizării de către indivizi a opțiunilor școlare și profesionale în concordanță cu particularitățile personalității lor și cu cerințele contextului social la care se raportează”.

Educația și orientarea sunt două laturi complementare ale aceluiași proces. În procesul orientării sunt implicate trei categorii de fenomene psihologice aflate în interdependență. *Cele intelectuale* se referă la dezvoltarea aptitudinilor generale și speciale, a calităților proceselor psihice de cunoaștere, la formarea unui stil individual de muncă, la aprofundarea cunoștințelor elevilor despre un domeniu al realității. *Cele afectiv – motivaționale* includ tot ceea ce ar putea constitui un mobil în realizarea opțiunii: interese, năzuințe, înclinații, preferințe, aspirații, atracții, atitudini, ideal profesional. *Cele volitiv – caracteriale* sunt indispensabile pentru mobilizarea personalității în vederea realizării scopurilor, dorințelor și aspirațiilor sale.

Orientarea școlară și profesională trebuie să se facă în funcție de individ și cerințele societății. Ea se cere să fie privită în totalitatea componentelor ei structurale: cunoașterea elevilor, pregătirea lor psihologică pentru o autocunoaștere plauzibilă; informarea asupra domeniilor de activitate, asupra grupelor de profesii înrudite, asupra diversității profesiunilor și asupra profilurilor de licee, școli profesionale și asupra celor postliceale; instruirea profesională incipientă; stabilizarea aspirațiilor și cristalizarea opțiunilor privind drumul de urmat în viață; cultivarea unor interese, înclinații și aptitudini speciale.

Toate acestea înlesnesc procesul de autoorientare, printr-un sfat de orientare competent și corect acordat.

Pregătirea tineretului pentru opțiunea profesională trebuie să aibă în vedere următoarele:

- domeniul activității de pregătire a tineretului pentru opțiunea școlară/profesională aparține educației și se implică în toate compartimentele și la toate nivelurile învățământului;
- caracterul interdisciplinar al activităților de orientare școlară și profesională;
- rolul personalului didactic în procesul orientării școlare și profesionale, în accelerarea maturizării profesionale a tânărului;
- acțiunea de orientare școlară și profesională presupune extinderea câmpului educațional la tot ceea ce poate îmbogăți și favoriza o dezvoltare *complexă, globală* și mai ales *creatoare*;
- sub aspectul metodologiei orientării școlare și profesionale, se pune problema selecționării și combinării metodelor prin care fiecare tânăr poate fi ajutat să realizeze concordanța aspirațiilor sale profesionale cu cerințele domeniului vizat ;
- un *cadru instituțional*, un *personal specializat* și o anume *organizare* și *dotare* a școlilor, care să corespundă obiectivelor propuse.

Problema formării și educării profesionale este importantă în societatea contemporană. Pregătirea profesională temeinică este indispensabilă pentru a putea face față schimbărilor, înnoirilor din societate.

Finalitatea acestei laturi constă în formarea omului pentru o anumită meserie. Educația profesională trebuie să-i ofere omului cunoștințele necesare practicării unei meserii și să-i formeze capacitatea de a înțelege sensul și rezultatele muncii sale.

Bibliografie

1. Cerghit, Ioan, *Determinațiile și determinările educației*, în *Curs de pedagogie*, Universitatea București, 1998.
2. Cozma, Teodor, *Educația formală, nonformală și informală*, în *Psihopedagogie*, Iași, Editura Spiru Haret, 1997.
3. Cucos, Constantin, *Pedagogie*, Iași, Editura Polirom, 1996.
4. Dubesse, Maurice, *Etapele educației*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1981.
5. Niculescu, Rodica, *Pedagogie generală*, București, Editura Scorpion, 1996.

STRATEGII DIDACTICE INTERACTIVE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR

Prof. învăț. primar Gligor Dana, Școala Gimnazială Cimpeni

O lecție nu este valoroasă doar prin faptul că o serie de metode sau artificii procedurale sunt în sine valoroase, ori că au fost impecabil transpuse didactic. O lecție devine valoroasă atunci când coordonările dintre secvențele de instruire ale acesteia sunt judicioase și inspirate, iar articulațiile realizate între elementele lecției sunt congruente și au eficiență. Deci, problema care trebuie rezolvată este cea legată de modul în care reușim să obiectivăm ce am proiectat curriculum-ul educațional în realități educaționale eficiente. În această logică se cere abordată cu stringență creativitatea în arta didactică. Cum, cine și când evaluează performanțele obținute în activitatea didactică, ce criterii se folosesc rămân întrebări al căror răspuns dorim să-l căutăm împreună.

Rolul învățătorului în procesul de modelare a omului este poate cel mai important. Punându-și elevii în situații variate de instruire, el transformă școala „într-un templu și un laborator” (M. Eliade). A educa un copil înseamnă a-l învăța să construiască o cunoaștere care nu va fi mâine nici cea a educatorului, nici cunoașterea copilului, ci o alta, „produs al competenței și libertății sale” (G. Deledalle, 1994).

Din 1898, când a fost realizată prima cercetare pe această temă, numeroase cercetări experimentale și analize corelaționale au evidențiat diferențele dintre învățarea prin cooperare, pe de-o parte și învățarea individualistă și cea realizată în situații de competiție.

Atunci când folosim metodele de învățare activă, toți elevii: - asimilează la un nivel mai profund, rețin ideile mai mult timp și pot utiliza conținutul cursurilor lor, sunt motivați și le place școala, pot corela ceea ce au învățat cu viața reală și în rezolvarea unor probleme. Atunci când folosim învățarea prin cooperare, toți elevii învață să ia inițiativa în procesul de învățare, dezvoltă relații de calitate cu ceilalți și își întăresc abilitățile sociale, deprind abilități de cooperare care-și dovedesc utilitatea în societate și la locul de muncă;

În acest sens, metoda „Mozaic” se poate utiliza atunci când elevii citesc un text, în orice domeniu din curriculum; se folosește la orice grupă de vârstă; folosește „grupuri casă” și „grupuri de experți”; îi ajută pe toți elevii să studieze și să învețe întregul material; elevii devin „experți” pe măsură ce „predau” unul altuia părți din lecția care trebuie învățată; fiecare elev are un rol activ în procesul de predare și învățare; se poate folosi în clase de orice mărime; grupurile să fie formate din 4-5 membri și să cuprindă elevi cât mai diferiți; metoda poate fi utilizată pe parcursul unei singure lecții; întrebările pot fi scrise pe tablă sau tipărite și împărțite grupurilor;

Strategia mozaicului este focalizată pe dezvoltarea capacităților de ascultare, vorbire, cooperare, reflectare, gândire creativă și rezolvare de probleme. Astfel, elevii trebuie să asculte activ comunicările colegilor, să fie capabili să expună ceea ce au învățat, să coopereze în realizarea sarcinilor, să găsească cea mai potrivită cale pentru a-i învăța și pe colegii lor ceea ce au studiat. Metoda „Mozaic” poate fi utilizată pe parcursul unei singure lecții sau pe parcursul mai multor lecții. În ora respectivă se poate realiza o evaluare a cunoștințelor însușite prin această activitate de tip mozaic. Esențială pentru această modalitate de structurare este interdependența dintre membrii grupului, care-i stimulează să coopereze. Sarcina comună nu poate fi îndeplinită decât dacă fiecare

elev își aduce contribuția. Metoda cuprinde activități ce vizează întărirea coeziunii grupurilor, ameliorarea comunicării și dezvoltarea capacității de a facilita achiziționarea cunoștințelor de către colegi. Prin intermediul ei se anihilează tendința de instituire a unor ierarhii în grupuri, întrucât elevii cu status înalt și cu abilități deosebite, învață de la ceilalți în aceeași măsură în care ei își ajută colegii să înțeleagă și să-și însușească o sub-temă.

Aplicând o asemenea procedură, fiecare elev este indispensabil pentru realizarea sarcinii, fiind răspunzător pentru o parte a întregului. Au fost formate echipe eterogene de 3-4 elevi, cărora li s-a prezentat o anumită temă împărțită în subteme. Fiecare elev a devenit un expert într-un anumit aspect al temei, astfel încât fiecare membru al echipei a aprofundat un subiect concret. De exemplu, tema „Carpații”. Tema a fost împărțită în subteme: modul de formare, șirurile muntoase ale Carpaților, bogății, legende etc. Fiecare elev s-a ocupat de o anumită subtemă.

De obicei membrii a două echipe se ocupă de aceleași subteme, astfel încât, dacă vreunul dintre elevi lipsește să nu rămână descoperită nici o temă. După ce au studiat individual subtemele, membrii diferitelor echipe care se ocupă de aceleași subteme se întâlnesc în echipe de experți pentru a discuta ceea ce au citit, descoperit. După dezbaterile celor citite ei stabilesc modalități de transmitere a informațiilor celorlalți membri ai echipei lor. Apoi, elevii se întorc la echipele lor inițiale, pentru a preda ceea ce au învățat. Cooperarea se stabilește prin faptul că elevii pot să învețe nu doar informându-se singuri, ci ascultând cu atenție ceea ce expun colegii lor de echipă. Copiii se străduiesc să-și învețe pe ceilalți, ocazie cu care își consolidează propriile lor cunoștințe. De asemenea receptează informațiile transmise de colegii lor, experți în alte subteme. Fiecăruia îi sunt adresate întrebări din întreaga materie. Predarea pe care o oferă „experții” ca și demersurile de conectare a informațiilor prezentate de fiecare, facilitează și stimulează interdependența. Sarcina comună nu poate fi realizată decât dacă fiecare își îndeplinește „subsarcina”, ceea ce creează condițiile cooperării între copii. Deoarece contribuția fiecăruia este esențială pentru reușita echipei, se întărește coeziunea între membrii acesteia și se reduce riscul apariției unor ierarhii în cadrul echipei. Satisfacția personală a fiecărui elev crește, deoarece și ceilalți colegi sunt dependenți de informațiile pe care el le oferă.

Opțiunea pentru lucrul în echipă poate părea exagerată, dacă ne gândim că fiecare individ face totul pentru a se realiza cât mai bine pe sine. La copilul de vârstă școlară mică este vorba încă de jalonarea unui traseu cu o finalitate și de începutul unei dezvoltări intelectuale ce-l vor ajuta pe viitorul adolescent să-și găsească drumul în viață. Pentru aceasta trebuie doar să învețe, cum să trăiască între oameni (alții decât membrii familiei sale) și cu oamenii.

A nega cu vehemență aportul formativ-educativ al muncii în echipă înseamnă a refuza dreptul copiilor de a învăța să comunice deschis, de a avea puterea să recunoască atunci când au nevoie de ajutor pentru a-l cere fără rezerve, înseamnă a-i lipsi de capacitatea de a fi toleranți, însușire neapărat necesară unei societăți cu adevărat democratice.

BIBLIOGRAFIE:

Cucoș, Constantin – Pedagogie -Ed. Polirom, Iași ,2006;
Florea, Voiculescu; Popovici, Dumitru; Voiculescu, Elisabeta; Aldea, Delia- Pedagogie, Partea a II-a - Teoria și tehnologia procesului de învățământ, Alba Iulia, 2001 ;
Vrășmaș, Traian - Învățământul integrat și-sau incluziv, Ed. Aramis, București,2001;
Notă de curs de la Seminarul de Formare Formatori, Sinaia, PROIECT PHARE RO 2003/005-551.01.02/17 „Împreună pentru o educație de calitate”

ȘCOALA ÎN OGLINDĂ PSIHOCIBERNETICĂ

Prof. But Georgeta, Colegiul Național „Lucian Blaga” Sebeș

Cele mai recente studii psihocibernetice vorbesc despre teoria autoprogramării pe șansă sau eșec. În acest sens, se consideră că noi, oamenii, avem înăuntrul nostru capacități deosebite, dar convingerile pe care ni le-am format prin educație și experiență despre limitele noastre sunt cele

care se opun valorificării lor complete. Reflectarea în conștiință a sentimentului de limitare a capacității noastre reprezintă ceea ce a fost numit **bariera psihologică**.

Din clipa în care la vârsta copilăriei începem să ne conștientizăm pe noi înșine, ca ființe existente în lume, ne formăm în mod involuntar o imagine proprie în care sunt înscrise datele noastre fizice și posibilitățile intelectuale: „*Deși este paradoxal, prima imagine pe care ne-o formăm în conștiință, nu este a noastră, ci a celor din jur. De aceea, în clipa în care începem să ne reflectăm conștient pe noi înșine apare imediat în mintea noastră comparația. Orice fenomen nu are valoare decât prin comparație cu un altul similar. Comparația rămâne sursa tuturor fericirilor și nefericirilor imaginare. Prin comparație ne trăim sentimentul amar al neîmplinirii sau satisfacția orgolioasă a dominației asupra altor ființe din a căror umilire ne savurăm plăcerea pretenției superiorității.*”¹

Imaginea de sine este o oglindă psihică pe care o purtăm cu noi de-a lungul întregii noastre vieți și în care ne vedem în permanență pe noi înșine. În funcție de această imagine, consideră psihologia, vom fi mobilizați sau demobilizați în atingerea țelurilor noastre, vom trăi dezinvolti sau complexați afectiv. Din acest motiv, este foarte important cu ce impresie despre noi pornim în viață. Aici apare pregnant rolul familiei și al școlii, care trebuie să evite subaprecierea copiilor, să îi încurajeze permanent să își dezvolte potențialul: „*Suntem ceea ce credem despre noi, tocmai pentru că ne comportăm în virtutea modelului psihologic ales de noi înșine*”².

Maxwell Maltz a formulat conceptul de **psihocibernetică**, axându-se pe ideea că creierul uman este ca o mașină care funcționează așa cum o programăm: dacă programarea este bine făcută, mașina va lucra pentru noi, dacă nu, în defavoarea noastră. De aici derivă și concluzia că individul se autoprogramează pe șansă sau eșec, în funcție de impresia pe care o are despre sine. „*Dorințele, speranțele, teama, sugestiile pozitive și negative, convingerile, optimismul sau blazarea etc. pot crea în subconștientul nostru programe a căror finalitate ultimă este reușita sau eșecul*” (...) Pentru a fi mai sugestivi, am putea compara subconștientul cu un automobil care merge în direcția imprimată de conducător. Noi suntem conducătorii propriei noastre mașini.”³.

Proiectarea didactică axată pe principiile ciberneticii poate include, în cadrul etapei de captare a atenției sau „spargerea gheții”, exerciții de stimulare a potențialului individual al elevilor precum:

- *Harta intereselor / aptitudinilor / preferințelor comportamentelor*⁴: se solicită fiecărui membru al unui grup de 15 persoane să deseneze pe o foaie un ciorchine în centrul căruia plasează propria persoană, săgețile făcând corelații cu interese / aptitudini / preferințe / comportamente. Ulterior, se negociază gruparea membrilor în echipe după afinitățile lor.
- *Soarele meu*⁵: fiecare participant desenează un „soare-eu” care „radiază” valori care-l autodefinesc.
- *Ecusonul*⁶: fiecare elev primește câte un ecuson, pe care-l va completa respectând următoarele instrucțiuni: scrie prenumele în centrul ecusonului; scrie în colțul din stânga jos un lucru care îi place; scrie în colțul din dreapta jos o melodie care îi place; scrie în colțul din dreapta sus un dans preferat; scrie în colțul din dreapta jos un adjectiv care simte că îl descrie. După ce se completează ecusonul, elevii își vor căuta parteneri care au cât mai multe similitudini cu ei.

¹Dumitru Constantin, Dulcan, *Inteligența materiei*, ediția a III-a revizuită și adăugită, Cluj-Napoca, Editura Eikon, 2009, p. 307.

²*Ibidem*, p. 311.

³*Ibidem*, p. 314.

⁴Carmen Maria, Popa, *O școală orientată spre elev: elevul, partener activ în procesul propriei învățări*, București, Editura Aramis, 2009, p. 41.

⁵*Ibidem*, p. 42.

⁶*Ibidem*, p. 43.

- *Drumul vieții*⁷: pe un flipchart câte doi sau trei elevi desenează, sub forma unei linii, drumul vieții, semnalând evenimentele importante. La final, cele două-trei linii se vor întâlni în același punct. La sfârșitul activității, se organizează o expoziție.
- *Diagrama Venn*⁸: elevii sunt împărțiți în grupe de câte 3 sau 4 sau chiar în perechi. Fiecare membru al grupului va desena un oval personal cu markerul, iar în mijloc se desenează un oval comun, care le intersectează pe cele personale.

SCOPUL ȘI NECESITATEA ACTIVITĂȚILOR EXTRAȘCOLARE PENTRU DEZVOLTAREA ELEVILOR

Prof. Timar Mariana, Liceul Teoretic „Petru Maior” Ocna Mureș

Școala este locul unde copilul își pune bazele dezvoltării fizice și spirituale. Ea poate fi o lume fantastică, asemenea celor din basme, în care profesorii sunt „zânele bune”, care modelează suflete și minți. Cu răbdare și cu tact, aceste „zâne” le dezvoltă dorința de a cunoaște, de a explora, de a descoperi misterele ascunse ale acestei lumi.

Pedagogul american J.S.Bruner consideră că fiecărui copil i se poate preda orice temă, într-o formă intelectuală adecvată, indiferent de stadiul său de dezvoltare, doar dacă se folosesc metode și procedee adecvate nivelului lui de dezvoltare intelectuală. De aceea activitățile extrașcolare sunt activități educative care acționează asupra dezvoltării elevilor, prin cultivarea aptitudinilor și talentelor, prin stimularea comportamentului creativ în diferite domenii.

Necesitatea unor astfel de activități extrașcolare m-a determinat să organizez, împreună cu doamna Oniga Corina, profesor de istorie la aceeași școală, o excursie de studiu, în data de 05.11.2016, la Deva. În această excursie am coordonat elevi din clasele a VII-a și a VIII-a, la care suntem profesori diriginți. Scopul excursiei a fost de a dezvolta unele aptitudini speciale ale elevilor, de a cultiva interesul pentru activitățile socio-culturale, de a dezvolta interesul pentru valorile istorice ale poporului și pentru frumusețile patriei. De asemenea, această excursie le-a oferit elevilor prilejul de a se cunoaște mai bine, de a socializa, de a observa momente legate de trecutul istoric, stimulând activitatea de învățare, prin completarea cunoștințelor acumulate în cadrul lecțiilor.

Primul obiectiv vizitat a fost colonia istorică, Sarmizegetusa Ulpia Traiana. Aici, elevii și-au îmbogățit cunoștințele cu informații interesante despre anul întemeierii acestei colonii, despre fondatorul ei și despre cel care a înzestrat-o cu numele, Sarmizegetusa. Vizita la muzeul de Arheologie Sarmizegetusa le-a întregit cunoștințele despre izvoarele nescrise moștenite de la străbuni. Cunoștințele dobândite în orele de istorie au fost completate prin informațiile primite o dată cu vizitarea Cetății Devei, una dintre cele mai importante fortificații medievale din Transilvania. Aici elevii au aflat că cetatea era folosită atât ca locuință cât și ca fortificație pentru apărare. Amplasarea sa în vârful dealului, ce-i poartă, azi, numele, a fost una strategică, deoarece se putea ține sub observație întreaga Vale a Mureșului, o parte din Valea Streiului, precum și Ținutul Pădurenilor. Pentru câteva ore elevii s-au văzut voievozi, iar fetele prințese, trăind în vremuri demult apuse.

Nu putea lipsi din excursia noastră, o incursiune în lumea zimbriilor, în Rezervația Naturală Hațeg, unde elevii i-au putut admira în voie pe faimoșii zimbrii. Nu mică le-a fost surpriza, când vizitând Muzeul Civilizației Dacice și Romane Deva, au văzut pe lângă colecțiile arheologice și de istorie, numismatică, etnografie și artă și pe cele ale științelor naturii, care i-au impresionat prin

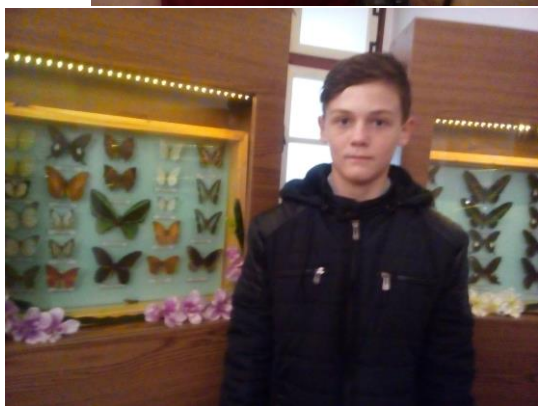
⁷*Ibidem*, p. 44.

⁸*Ibidem*, p. 46.

multitudinea de fluturi, viu colorați și prin zimbrii împăiați alături de alte animale specifice acelei zone geografice.

Pot spune că această activitate a fost una formativă, pentru că elevii, confruntându-se cu realitatea au perceput activ, prin acțiune directă obiectele și locurile istorice, precum și viețuitoarele aflate sub protecția legii.

Prin această activitate extrașcolară, am contribuit la dezvoltarea personalității copilului, atingându-ne obiectivul principal și anume, pregătirea copilului pentru viață.

Bibliografie:

*Cernea, Maria, Contribuția activităților extracuriculare la optimizarea procesului de învățământ, în „Învățământul primar” nr.1, 2000, Ed. Discipol, București;

Surse on-line:

*Bruner, J. S., „Procesul educației intelectuale”, Ed. Științifică, București, 1970;

*www. Wikipedia. Ro

Surse proprii:

*fotografii din excursie.

CREATIVITATEA – FACTOR DETERMINANT A PERFORMANȚEI ÎN EDUCAȚIE

Prof. Todoran Simona, Liceul cu Program Sportiv Alba Iulia

“Creativity is intelligence having fun” (Albert Einstein)

Formarea independenței în gândire, exprimare și în acțiune la elevi este un factor important care contribuie la apariția unui individ care se poate adapta unei societăți aflate într-o permanentă și rapidă schimbare. Societatea actuală, bazată pe competiție și eficiență și deci, pe cunoaștere, are la bază dezvoltarea unei educații de calitate, al cărui element principal îl constituie creativitatea.

Creativitatea este considerată o „abilitate esențială, care poate influența considerabil viața unei persoane” aflată într-o societate a cunoașterii. După autorul Alexandru Roșca, creativitatea reprezintă totalitatea „factorilor subiectivi și obiectivi care duc la realizarea de către indivizi sau grupuri a unui produs original, de valoare”. Pentru ca omul să se poată pune în valoare, trebuie să fie, la fel cum considera M. Zlate „o persoană inventivă, independentă, neînhibată, versatilă și entuziasmată”. A. Munteanu propune următoarele niveluri ale creativității:

- *creativitatea expresivă*, caracteristică vârstelor mici, important fiind comportamentul și nu abilitatea sau calitatea produsului; se manifestă liber și spontan mai ales în construcțiile și desenele copiilor, fiind o modalitate de dezvoltare a aptitudinilor creatoare;
- *creativitatea productivă* sau dobândirea unor abilități utile pentru anumite domenii, pentru crearea de obiecte, materiale sau spirituale, în anumite domenii; contribuția personală este destul de redusă la acest nivel, fiind utilizate tehnicile consacrate deja;
- *creativitatea inventivă* este capacitatea de a realiza legături noi între elementele deja existente; este, așadar, un plan specific doar indivizilor ce aduc unele ameliorări unor utilaje, unei teorii controversate;
- *creativitatea inovativă*, care există doar la un număr restrâns de persoane și implică găsirea unor soluții noi, originale cu importanță teoretică sau practică; este nivelul specific talentelor;
- *creativitatea emergentivă*, specific geniilor, care pot duce la revoluționarea unor domenii ale științei sau artei, fiind nivelul accesibil geniului.

În domeniul educației, dezvoltarea creativității elevilor presupune abordarea unor strategii noi de învățare – predare – evaluare, care să fie direcționate special pentru realizarea acestui scop.

Pentru a facilita dezvoltarea unei astfel de persoane, școlii îi revine misiunea de a stimula capacitatea creatoare a elevilor, căci în pofida multor păreri, „creativitatea se învață [...] prin descătușare, sau prin dezvoltare” (B. Schwartz, 1976).

Una dintre căile propuse de mulți autori ca fiind o cale optimă de educare a creativității elevilor este restructurarea disciplinelor de studiu, din perspectiva stimulării creativității generale și specifice la elevi. Dorința cadrului didactic de a respecta și parcurge programele școlare încărcate în timpul deloc concordant cu conținuturile acestora, face imposibilă dezvoltarea creativității.

O altă cale o reprezintă atitudinea pozitivă a cadrului didactic față de creativitatea elevilor, provocarea creativității prin folosirea jocului didactic, confruntarea de idei, evitarea competițiilor,

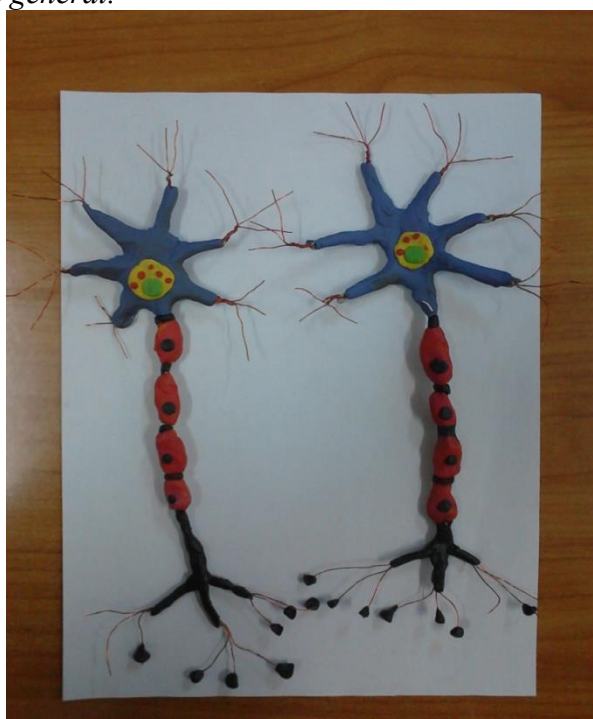
care pot inhiba libera exprimare a elevului, prezentarea noilor conținuturi în așa fel încât ele să permită dezvoltarea creativității, evitarea poziției autoritare, care să provoace elevului blocaje afective.

Încă din anul 2000, profesorul M. Ionescu a propus câteva sugestii de ordin metodologic care să contribuie la stimularea creativității elevilor:

- ♣ Valorificarea valențelor formative și informative ale problemelor-întrebări/exercițiilor problematizate;
- ♣ Realizarea de scheme, modele materiale sau ideale cu ajutorul gândirii critice;
- ♣ Elaborarea de produse noi, originale;
- ♣ Completarea unor desene, figuri, legături motrice;
- ♣ Conceperea și rezolvarea de exerciții, organizarea și desfășurarea de jocuri didactice.

Potrivit lui Anatol Basarab, rolul cadrului didactic este de a „dirija elevul în găsirea soluțiilor cerute de diverse probleme sau de a ajuta în procesul de demarare a operativității sale mintale”. Școala viitorului este o școală cu educație centrată pe elev, care-i oferă acestuia posibilitatea de dezvoltare a capacităților sale creatoare în procesul învățării. Faptul că încă predomină reproducerea informației memorate, face ca profesorii să fie considerați „principala piedică” în calea creativității elevilor. În zilele noastre, capacitatea de a genera și implementa idei noi este esențială, căci „necesitatea de a fi creativ, este o necesitate a acestui mileniu” așa cum afirma și Bill Gates. Multe inițiative trebuie să se bazeze pe proiecte, cercetare sau alte metode prin care se pot pune în practică creativitatea și gândirea critică a elevilor. Faptul că școala românească pune accent pe unele materii mai mult decât pe altele, face ca unii elevi să nu-și descopere talentele care le au și să devină, așa cum afirma Sir Ken Robinson, consultant internațional în educație, în una din conferințele sale, „frustrați din cauza faptului că nu se descurcă la materiile de bază predate”. Elevilor trebuie să li se permită să greșescă, fără a fi judecați de profesori sau ironizați de colegi; ei trebuie îndrumați pentru a găsi răspunsul corect sau metoda corectă de rezolvare. Trebuie, de asemenea, acordat mai mult timp formulării răspunsurilor sau găsirii soluțiilor de rezolvare, trebuie încurajată căutarea mai multor metode de rezolvare. Copiii se nasc creativi, iar învățământul trebuie să permită dezvoltarea acestei creativități, nu să o reducă, pentru că „școlile de succes, sunt școlile creative”, iar oamenii viitorului sunt oamenii creativi.

„Copilul trebuie să fie îndemnat să-și folosească ochii, nu numai pentru a vedea, dar și pentru a privi; urechile nu numai pentru a auzi, dar și pentru a asculta cu atenție; mâinile, nu numai pentru a apuca obiectele ci și pentru a le pipăi și simți. Educarea activității are drept urmare o educare a creativității în general.”

Persoanele creative sunt independente în gândire și acțiune și nu pot fi ușor influențate de către alte persoane. Ele sunt intuitive, anticipând situații, implicații și observa mai bine detaliile, putând stabili asemănări și deosebiri între diferite fenomene observate. Sunt persoane curioase și originale în gândire și acțiune, găsind rezolvări noi problemelor cunoscute. Astfel de persoane au capacitatea de a-și asuma riscuri, sunt deschise față de informațiile venite din mediu și își pot schimba cu ușurință perspectiva de a aborda situațiile ivite.

Școala poate deveni un promotor al inițiativelor creative, atunci când:

- democratizează relația profesor-elev;
- restructurează programele școlare atât pe verticală, prin extinderea disciplinelor care promovează dezvoltarea creativității, cât și pe orizontală, prin evitarea supraîncărcării cu informații;
- include strategii creative și promovează metode noi;
- înlătură piedicile în calea dezvoltării creativității (focalizarea excesivă a cadrului didactic pe programa școlară, supraestimarea notelor, aprecierea memoriei și mai puțin a imaginației și creativității, etc)

Sistemul de învățământ influențează semnificativ dezvoltarea creativității și manifestarea ulterioară a acesteia în activități creatoare, căci „creativitatea este un proces de învățare aparte, la care elevul și profesorul sunt una și aceeași persoană” (Arthur Koestler). Identificarea creativității este o premiză pentru anticiparea acțiunii de educare a ei. Educarea creativității trebuie să înceapă de la cea mai fragedă vârstă, sub îndrumarea familiei și a educatorilor. Prin crearea unui climat cât mai stimulat pentru creativitate, acest proces poate continua și după școlaritate.

Bibliografie:

Voiculescu, F., *Analiza resurse – nevoi și management strategic în învățământ*, Editura Aramis, București, 2004

Stoica, A., *Creativitatea elevilor. Posibilități de cunoaștere și educare*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1983

Roșca, Al., *Creativitatea generală și specifică*, Editura Academiei, București, 1981

Zlate, M., *Fundamentele psihologiei*, partea a III-a, Editura Hyperion, București, 1994

Popescu, G., *Psihologia creativității*, ediția a III-a, note de curs, Editura Fundației România de Măine, București, 2007

Ionescu, M., *Demersuri creative în predare și învățare*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj Napoca, 2000

Munteanu, A., *Incursiuni în creatologie*, Editura Augusta, Timișoara, 1994

<http://anatolbasarab.ro/creativitatea-in-scoala>

<http://semneletimpului.ro/social/educatie/sir-ken-robinson-scoala-distruge-creativitatea-video.html>

<http://complexity.ro/evenimente/dorel-zaica-educatia-creativitatii>

STRATEGII DE ÎNVĂȚARE

Prof. învă. primar Matei Aniela Ioana,
Șc. Gim. „Emil Racoviță” Gîrda de Sus/Școala Gim. Ghețar

Orice metodă de învățare selectată și utilizată pentru a atinge un scop anterior stabilit poartă denumirea de strategie de învățare. Există prin urmare o multitudine de strategii de învățare care diferă prin conținut și eficiență. Strategiile superioare de învățare se bazează pe elaborarea, înțelegerea și organizarea materialului.

Elaborarea constă în utilizarea cunoștințelor anterioare pentru interpretarea și îmbogățirea materialului ce trebuie învățat. Scopul elaborării este **înțelegerea**, adică relaționarea noilor cunoștințe cu cele deja stocate pentru formarea unor structuri de cunoștințe active și flexibile.

Modalități prin care se facilitează elaborarea și înțelegerea materialului:

- activarea cunoștințelor anterioare prin survolarea materialului și punerea de întrebări referitoare la cunoștințe relaționate cu cele prezente în material;
- realizarea de analogii, respectiv apropierea unor concepte sau idei pe baza similarităților existente între acestea (de exemplu, inima este ca o pompă care alimentează cu sânge întregul organism, memoria este ca o bibliotecă unde informația este ordonată și poate fi accesată cunoscând această structură);
- mnemotehnicile sau trucurile de memorare, care sunt utile în special în prelucrarea unui material dificil de memorat (clasificări) și constau în crearea de legături artificiale între diverse idei și concepte (elemente ale clasificării) care să permită reactualizarea ulterioară a acestora.

Organizarea materialului, adică gruparea informațiilor relaționate în diverse categorii și structuri este o altă condiție a eficienței învățării. Minte umană operează cu structuri de cunoștințe, de aceea impune structură și organizare informațiilor pe care le achiziționează.

Modalități de selectare a strategiilor de învățare

Alegerea strategiilor ce urmează a fi utilizate în învățare este dependentă de:

- stilul de învățare al elevului,
- cunoștințele metacognitive de care dispune elevul,
- tipul materialului de învățat,
- scopul învățării.

Stilul de învățare reprezintă modalitatea preferată de receptare, prelucrare, stocare și reactualizare a informației. Acesta are atât componente determinate genetic, cât și componente care se dezvoltă ca urmare a expunerii frecvente și preferențiale la o anumită categorie de stimuli.

a) După modalitatea senzorială implicată, există trei stiluri de învățare principale: auditiv, vizual și kinestezic.

b) în funcție de emisfera cerebrală cea mai activată în învățare există două stiluri cognitive: stilul global (dominanță dreaptă) și stilul analitic sau secvențial (dominanță stângă)

c) Tipul de inteligență determină de asemenea modul de operare cu cunoștințele. Gardner propune examinarea tipului de inteligență din perspectiva a 7 modalități diferite de utilizare a abilităților cognitive: **Inteligența lingvistică**: *sensibilitate la sensul și ordinea cuvintelor, respectiv a multiplelor funcții ale limbajului*; **Inteligența logico-matematică** - *Abilitatea de a realiza raționamente complexe și de a recunoaște pattemuri logice și relații numerice*; **Inteligența muzicală** - *Sensibilitatea la ritm, linie melodică și tonalitate, capacitatea de a produce și recunoaște diverse forme de expresie muzicală*; **Inteligența spațială** - *Abilitatea de a percepe cu acuratețe lumea vizuală și de a transforma sau modifica aspectele acesteia pe baza propriilor percepții*; **Inteligența kinestezică** - *Abilitatea de a-și controla mișcările corpului; îndemânare în manipularea obiectelor*; **Inteligența interpersonală** - *Abilitatea de a discrimina și a răspunde adecvat la dispozițiile, manifestările temperamentale și dorințele altora*; **Inteligența intrapersonală** - *Capacitatea de acces la propriile trăiri și abilitatea de a discrimina și a le utiliza în exprimare. Conștientizarea propriilor cunoștințe, abilități și dorințe.*

d) Gradul și modalitatea de implicare în experiențierea cunoștințelor descriu de asemenea tipuri diferite de învățare. Modelul învățării experiențiale a lui Kolb propune în acest sens înțelegerea comportamentului de învățare a elevilor ca variante ale stilurilor: divergent, asimilator, convergent și acomodativ.

Stilul divergent - învățarea se bazează pe experiența concretă cu situația generatoare de cunoștințe și reflectarea ulterioară (uneori nu prea productivă) asupra acesteia.

Stilul asimilator - valorifică reflecțiile personale asupra situațiilor, ajungând la concepte și teorii cu grad înalt de abstractizare și generalizare.

Stilul convergent - orientat spre aplicarea creativă a ideilor și datelor prelucrate sistematic.

Stilul acomodativ - tentat de testarea în situații reale a cunoștințelor, presupune învățare pragmatică.

Stilurile de învățare sunt *structuri flexibile* și nu imuabile. Identificarea stilului preferat de învățare într-un anumit context permite intervenția asupra materialului de învățat sau asupra mediului învățării astfel încât acesta să fie cat mai avantajos. Astfel, copiii vizuali pot utiliza cu succes vizualizarea materialului, în timp ce pentru copiii auditivi este mai eficient să discute pe marginea materialului sau să se audă vorbind despre acesta. De asemenea, copiii kinestezici au nevoie de un mediu în care să poată exersa sau practica prin utilizarea corpului diversele aspecte ale unui material (să localizeze pe o hartă, să gesticuleze, să bată tactul), în timp ce pentru copiii auditivi acest tip de mediu ar putea fi distractor.

Cunoștințele despre învățare și factorii care afectează activitatea cognitivă, ca și reglarea și monitorizarea funcționării acesteia sunt cunoscute sub denumirea de **metacogniție**.

Exemple de cunoștințe și strategii metacognitive:

- a cunoaște resursele cognitive proprii, precum și sarcinile la care pot face față (ex. a ști că nu este posibil să înveți un material de 100 pagini într-o seară);
- a ști în ce condiții se aplică diverse strategii de învățare și a le cunoaște limitele (ex. a ști că înțelegerea materialului și elaborarea pe marginea acestuia sunt mult mai eficiente pe termen lung decât învățarea mecanică);
- planificarea modalității de abordare a unei sarcini (ex. alegerea unui loc propice învățării, stabilirea priorităților, alegerea materialului); Metoda cea mai eficientă de formare a unor strategii metacognitive este cea de *învățare prin cooperare*, în care elevii devin pe rând un fel de metacogniție externă pentru celălalt membru al grupului, punând întrebări legate de text, cerând clarificarea unor idei, sumarizarea sau predicția asupra conținutului care va urma.

Motivele pentru care elevii nu utilizează strategii eficiente de învățare: nu sunt informați sau sunt informați greșit asupra condițiilor de utilizare a strategiilor eficiente de învățare; au prea puține informații anterioare care pot fi relaționate cu cele noi, prin urmare întâmpină dificultăți în înțelegerea materialului și recurg la metode mai uzuale, cum ar fi simpla lui memorare; sarcinile de învățare nu necesită sau nu permit utilizarea lor.

Motivația pentru învățare, ca imbold spre învățare și implicare susținută în realizarea sarcinilor pe care le presupune această activitate, este rezultanta unui complex de factori, între care se includ factorii sociali și culturali, convingerile și valorile personale și factorii contextuali, specifici unei situații de învățare (Pintrich, 1994).

Bibliografie:

1. Drapeau, C. (2000). *Învață cum să înveți repede. Tehnici de învățare accelerată*. București: Teora.
2. Dumitru, I. Al. (2000). *Dezvoltarea gândirii critice și învățarea eficientă*. Timișoara: Editura de Vest

ABANDONUL ȘCOLAR – ZBOR FRÂNT

Profesor Oltean Sabina Larisa, Liceul cu Program Sportiv Alba Iulia

Motto: „Noi, oamenii suntem îngeri cu o singură aripă, nu putem zbura decât îmbrățișați.”
Luciano de Crescenzo

Potrivit Dicționarului Explicativ al Limbii Române absenteismul se definește ca fiind ”1. o absență frecventă și nemotivată dintr-un loc de muncă. 2. mod de exploatare a pământului printr-un intermediar. 3. neparticiparea la alegeri sau la ședințe politice. ◇ ~ *parlamentar* = practică folosită de deputații opoziției constând în neparticiparea la sesiunile parlamentului, pentru întârzierea sau blocarea adoptării unor legi. (< fr. *absentéisme*, engl. *absenteeism*)”, așadar, nicio referire la una dintre realitățile cele mai dureroase ale sistemului de învățământ românesc, absenteismul școlar. Acest lucru ne face să avem senzația că educația nu își are locul în gândirea umană, dar și în politicile naționale. Însă, realitatea este alta, educația este piatra de temelie a unei societăți care presupune dezvoltarea unor paliere ample ale personalității, de la structurile cognitive, abilități socio-relaționale, abilități practice până la credințe, valori, atitudini. În ciuda schimbărilor substanțiale ale societății, educația nu s-a schimbat, iar cel care o ridică la rang de artă este profesorul. De abilitățile lui, de calitățile, talentul lui, pasiunea cu care își oferă sufletul mai micilor sau mai măriceilor lui ucenici, de dăruirea cu care înfruntă provocările, lipsurile și sincopele sistemului, depinde într-o mare măsură societatea de mâine.

Profesorul poate preveni dezvoltarea unor situații premergătoare abandonului școlar, printr-un management al comportamentului. Educarea eficientă este forma prin care elevii dobândesc comportamente pozitive pentru tot restul vieții, iar procesul educației trebuie să se bazeze pe dezvoltarea încrederii în sine a copilului. În acest sens, sarcina cadrului didactic este de a direcționa energiile elevilor spre comportamente pozitive, adecvate, constante pentru întreaga viață. Este bine știut faptul că, orice copil are nevoie să fie iubit, ajutat, apărat, să se simtă important, „mare” pentru cei din preajma sa. Dragostea și respectul sunt, cu siguranță, elementele care ne conduc spre un impact pozitiv asupra elevilor noștri.

Comportamentele școlare ale elevilor sunt atât de diverse, încât uneori până și cadrele didactice cu experiență sunt luate prin surprindere. Ele variază de la comportamentele evazioniste – traduse în refuzul elevului de a se implica în activități didactice sau extrașcolare, să comunice sau să relaționeze cu profesorul ori cu ceilalți colegi, la cele agresive exprimate prin manifestări agresive verbale sau fizice, dovezi ale inadaptării la exigențele mediului școlar. În structura acestui „lanț al slăbiciunilor”, pentru a ajunge la una dintre formele cele mai grave ale comportamentului deviant – abandonul școlar – sunt parcurse de către elevi o serie de etape care includ într-o primă fază fuga de la școală, apoi absenteismul masiv.

Fuga de la școală are conotații în primul rând emoționale, fiind un comportament defensiv prin care elevul părăsește liber asumat școala pe fondul unor situații percepute de el ca fiind stresante: evaluările, conflictul cu profesorii sau cu unii colegi ori când orarul școlar se suprapune peste activități culturale-artistice sau sportive la care elevul dorește neapărat să fie prezent. Neglijarea acestui tip de comportament, mai ales dacă este repetitiv, va conduce la absenteism masiv sau chiar abandon școlar. Evitarea acestui tip de comportament se poate realiza de către profesor prin discuții deschise, individuale cu elevul în cauză, eventual, chiar în prezența părinților.

Absenteismul școlar apare în primul rând pe un fond sociocultural nefavorabil, fiind definit ca o lipsă de la școală pe o perioadă mai îndelungată de timp. Reflectă lipsă de motivație, de interes și încredere în sistemul educațional. Potrivit reglementărilor în vigoare, se poate discuta despre absenteism, în momentul în care elevul înregistrează un număr mai mare de 80 de absențe nemotivate de-a lungul întregului an școlar. Există o serie de factori etiologici care generează acest fenomen al absenteismului, ce pot fi regăsiți la mai multe niveluri: factori etiologici de țin de școală, de familie, de comunitate și nu în ultimul rând de elev.

Pentru prevenirea absenteismului un rol fundamental îi revine școlii. Este necesar ca fiecare școală să aibă valori și tradiții proprii, să încerce să-i implice pe elevi, să construiască o cultură organizațională puternică în care fiecare să se poată regăsi. Astfel, în plan concret se impune o atentă monitorizare a prezenței la ore, orice disfuncționalitate trebuie să fie prompt semnalizată celor

îndreptățiți să ia măsuri. În ceea ce privește poziția și implicarea cadrului didactic, este necesar ca fiecare profesor să adopte o atitudine exemplară, să fie punctual, obiectiv, capabil să-i motiveze pe elevi, interesat de problemele copiilor, să apeleze în relația cu elevii la comunicarea asertivă și la un stil didactic democratic, interactiv. Totodată, reușita în adaptarea școlară a elevului depinde inclusiv de sprijinul primit din partea familiei, motiv pentru care consilierea individuală a părinților și a copilului poate preîntâmpina absenteismul școlar cu toată gama sa de consecințe nefaste.

Abandonul școlar este una dintre cele mai grave probleme cu care se confruntă școala în societatea românească contemporană. Potrivit Cristinei Neamțu (p.199), abandonul poate fi privit ca un fenomen de încetare a frecventării școlii, părăsirea timpurie a sistemului educațional, indiferent de nivelul la care s-a ajuns, înaintea obținerii unei calificări recunoscute printr-o diplomă de absolvire, respectiv înaintea finalizării studiilor prevăzute pentru ciclul școlar început. Potrivit legislației în vigoare, despre abandon se poate vorbi până în clasa a X-a, pragul școlarizării obligatorii. Cauzele cele mai frecvente ale abandonului școlar sunt de ordin economic (învățământul românesc, cu toate că este gratuit presupune o serie de costuri), sociocultural (nivelul de educație al familiei, valorile comunității din care provine), psihologic (reacțiile emoționale la un eventual eșec școlar) și pedagogic (calitatea vieții în școală). Elevul predispus la abandon școlar, prezintă câteva trăsături specifice:

- „Este incapabil să se adapteze și să funcționeze adecvat în contextul clasei tradiționale.
- Rezultatele sale școlare sunt sub medie.
- Este incapabil să-și stabilească obiective profesionale.
- Lipsă de punctualitate și absenteism.
- Ii lipsește motivația, dorința și impulsul pentru realizare școlară.
- Provine dintr-o familie cu mari dificultăți de adaptare socială, culturală, economică sau profesională.
- Este ostil față de adulți sau reprezentanții autorităților școlare.
- Are relații dificile cu diverse instituții din comunitate și încalcă frecvent legea.
- Nu este implicat în nicio activitate organizată de școală.
- Are probleme economice serioase, care îi pun în pericol șansele de continuare a școlarizării.”

Am înțeles de la început, că multitudinea și complexitatea cauzelor care determină riscul abandonului școlar, fac ca intervenția pentru limitarea fenomenului să fie dificil de formulat cu exactitate. Totuși, potrivit lui Valentin Cosmin Blândul, există o serie de recomandări cu caracter de generalitate, care pot fi particularizate în funcție de specificul fiecărui caz:

- „atragera elevilor în luarea unor decizii care îi afectează în mod direct;
- sprijinirea dezvoltării unui parteneriat real profesor – elev;
- optimizarea parteneriatului școală – familie - comunitate;
- asigurarea unor servicii educaționale de calitate;
- implicarea elevilor în activități cu caracter extracurricular;
- dezvoltarea în școală a unor cercuri tematice în care elevii să se poată exprima în funcție de aptitudinile și interesele personale;
- promovarea unei educații incluzive;
- sprijinirea elevilor cu rezultate modeste la învățătură;”

Pentru prevenirea și combaterea acestui fenomen se impune existența unui bine pus la punct care prevede următoarele măsuri:

1. Fiecărei clase i s-a distribuit un *Caiet de monitorizarea absențelor*, care are următoarea rubricatură:

Nr.crt	Ora	Disciplina	Absenți de zi	Absenți la oră	Semnătura profesorului

2. Elevul de serviciu sau șeful clasei va prezenta profesorului la începutul orei *Caietul de monitorizare a absențelor* pentru a consemna absenții în catalog și a semna rubrica cu semnătura profesorului.

3. Săptămânal, dirigintele clasei va motiva în baza dovezilor absențele elevilor, din clasa pe care o coordonează, conform cu ROI al școlii.
4. Adeverințele medicale vor fi vizate de medicul școlar doar dacă nu au depășit 5 zile de la revenirea elevului la școală.
5. În cazul în care părintele solicită telefonic dirigintelui învoirea elevului, părintele va trimite dirigintelui cererea de învoire; această situație este posibilă de maxim 3 ori în decursul unui an școlar.
6. În situații speciale, care presupun părăsirea incintei școlii de către elev acesta va putea părăsi liceul cu bilet de voie semnat de diriginte și avizat de director.
7. Dirigintele care constată numărul mare de absențe ale unor elevi în urma consultării săptămânale a *Caietului de monitorizare al absențelor* va lua legătura cu elevul pentru a identifica motivul absențelor și de asemenea cu familia sau tutorii legali ai elevilor.
8. Se va afișa lunar situația absențelor pe clase în cancelarie.
9. Diriginții vor solicita sprijinului psihologului școlar în alegerea programului, activităților de intervenție sau prevenție și aplicarea acestora la clasele de elevi cu un absenteism ridicat.

În concluzie, trebuie menționat că în fiecare școală există un grup variabil de elevi, mai mare sau mai mic, expuși riscului abandonului școlar. Factorii care conduc la un atare comportament sunt diverși și acționează într-o strânsă corelație: agresivitatea fizică sau verbală, rezultatele slabe la învățătură, statutul socio-economic și mediul din care provine elevul, vârsta. Cele mai eficiente metode de prevenire a abandonului școlar se referă la intervenția asupra factorilor declanșatori, sprijinirea elevilor cu dificultăți de învățare, implicarea elevilor în cât mai multe activități școlare și extrașcolare. Măsurile de prevenire și corectare se impun încă de la primele semne ale abandonului școlar, altfel, efectele se pot dovedi extrem de grave, iar intervențiile tardive.

Bibliografie

1. Valentin Cosmin Blandul, Psihopedagogia comportamentului deviant, Editura Aramis, București, 2012
2. Repere în abordarea copilului dificil, Coordonator Silvia Tinică, editura Eikon, Cluj-Napoca, 2007
3. Psihosociologie școlară, coordonatori Ștefan Boncu și Ciprian Ceobanu, Editura Polirom, Iași, 2013

ETICHETAREA ȘI PREZENTAREA PRODUSELOR- ÎNTRE REALITATE OBIECTIVĂ ȘI TEHNICĂ DE VÂNZARE

*Prof. înv. primar Boncea Niculina Maria,
Liceul de informatică „Tiberiu Popoviciu” Cluj Napoca*

Ce este eticheta?

Dicționarul juridic definește ETICHETA ca fiind orice material scris, imprimat, litografiat, gravat sau ilustrat, care conține elemente de identificare a produsului și care însoțește produsul sau este aderent la ambalajul acestuia.

Informarea consumatorilor despre produsele și serviciile oferite se realizează, în mod obligatoriu, prin elemente de identificare și caracterizare ale acestora, înscrise la vedere, în mod vizibil, lizibil și ușor de înțeles, după caz, pe produs, eticheta, ambalaj de vânzare sau în cartea tehnică, instrucțiunile de folosire ori altele asemenea, ce însoțesc produsul sau serviciul, în funcție de natura acestuia.

Scopul etichetării este de a oferi consumatorilor informațiile necesare, suficiente, verificabile și ușor de comparat, astfel încât să permită acestora să aleagă acel produs care corespunde exigențelor lor din punct de vedere al nevoilor și posibilităților lor financiare, precum și de a cunoaște eventualele riscuri la care ar putea fi supuși.

Etichetarea și metodele prin care aceasta se realizează nu trebuie să atribuie alimentelor proprietăți de prevenire, tratare sau vindecare a bolilor sau să facă referiri la astfel de proprietăți; sunt exceptate de la această interdicție apele minerale naturale, precum și orice alimente cu destinații nutriționale speciale, expres prevăzute prin acte normative.

ACTELE NORMATIVE care reglementează aceste aspecte sunt variate, dar printre acestea se regăsesc:

***Legea privind codul consumului, legea nr. 296/2004, republicat 2008**

***Regulamentul 1169/2011** despre informarea consumatorilor cu privire la produsele alimentare adoptat de Parlamentul și Consiliul European la 25 octombrie 2011 și care a fost publicat în Jurnalul Oficial al UE în data de 22 noiembrie 2011, fiind aplicat începând cu data de 13.12.2014.

Putem vorbi de acte care reglementează, în particular, **ETICHETAREA GENERALĂ A ALIMENTELOR, astfel:**

1. Hotărârea nr. 106/2002 privind etichetarea alimentelor
2. Ordinul nr. 1505/2006 privind abrogarea unor acte normative în scopul aplicării directe a regulamentelor și deciziilor comunitare
3. Ordinul nr. 295/2002 pentru aprobarea Normelor privind aditivii alimentari destinați utilizării în produsele alimentare pentru consum uman

Etichetarea are un rol major în desfășurarea operațiilor economice atât pentru comercianți, cât și pentru consumatori.

În acest context, nivelul informațional - estetic al produselor (în cadrul căruia **etichetarea** are un rol primordial), are sarcina de reducere a incertitudinii și de câștigare a încrederii consumatorilor în firmele producătoare și respectiv în produsele acestora. Totodată, informarea corectă și completă constituie cea mai eficientă cale de protecție a consumatorului împotriva unor practici abuzive. **În acest sens, Ordonanța Guvernului 21/1992 privind protecția consumatorilor, menționează:**

- consumatorii au dreptul de a fi informați, în mod complet, corect și precis, asupra caracteristicilor esențiale ale produselor și serviciilor oferite, astfel încât să aibă posibilitatea de a face o alegere rațională, în conformitate cu interesele lor, și să fie în măsură să le utilizeze potrivit destinației acestora, în deplină securitate;
- informarea consumatorilor despre produsele oferite se realizează în mod obligatoriu, prin elemente de identificare și caracterizare ale acestora care se înscriu la vedere, după caz, pe produs, etichetă, ambalaj de vânzare etc.;
- informațiile trebuie să fie înscrise în limba română, indiferent de țara de origine a produsului; trebuie să fie complete, corecte, precise și explicite și să cuprindă denumirea produsului, marca producătorului, cantitatea, prețul, termenul de valabilitate și după caz, principalele caracteristici calitative, compoziția, eventualii aditivi alimentari sau ingrediente folosiți, valoarea nutritivă.

Ce trebuie să conțină o eticheta alimentară?

Conform art. 9 din Regulamentul European nr. 1169/ 2011 privind informarea consumatorilor cu privire la produsele alimentare, eticheta unui produs alimentar trebuie să conțină următoarele elemente obligatorii:

- a) denumirea produsului alimentar;
- b) lista ingredientelor;
- c) orice ingredient sau adjuvant tehnologic menționat în anexa II sau provenit dintr-o substanță sau dintr-un produs menționat în anexa II care provoacă alergii sau intoleranță, utilizat în fabricarea sau prepararea unui produs alimentar și încă prezent în produsul finit, chiar și într-o formă modificată ;
- d) cantitatea din anumite ingrediente sau categorii de ingrediente;
- e) cantitatea netă de produs alimentar;
- f) data durabilității minimale sau data limită de consum;
- g) condițiile speciale de păstrare și/sau condițiile de utilizare ;
- h) numele sau denumirea comercială și operatorului din sectorul alimentar menționat la articolul 8 alineatul (1) ;
- i) țara de origine sau locul de proveniență în cazurile menționate la art. 26 ;

- j) instrucțiuni de utilizare, în cazul în care omiterea lor ar îngreuna utilizarea corectă a produsului alimentar ;
- k) pentru băuturile care conțin mai mult de 1,2% de alcool în volum, concentrația alcoolică dobândită;

Foarte important, mai ales în practica de marketing, dar și pentru păstrarea, manipularea, depozitarea și prezentarea unui produs este ambalajul.

Ambalajul este definit prin Directiva Parlamentului European și a Consiliului Europei nr.94/62/EC/1994 astfel: „Ambalaj înseamnă toate produsele executate din orice material, de orice natură, destinate a fi utilizate pentru cuprinderea, protecția, manipularea, livrarea și prezentarea de bunuri, de la materii prime la bunuri procesate, de la producător la utilizator”

Trebuie specificat că fiecare categorie alimentară sau nealimentară are părțile ei specifice de reglementare care se regăsesc în acte și norme legislative care sunt la îndemâna consumatorilor, dar în special a celor care fac comerț, de orice tip, pentru că într-o societate democratică siguranța consumatorilor, inclusiv cea financiară, să nu aibă curențe.

Se poate pune acum întrebarea retorică ETICHETAREA ȘI PREZENTAREA PRODUSELOR este o REALITATE OBIECTIVĂ SAU TEHNICĂ DE VÂNZARE?

Răspunsul vine de la sine și se particularizează unor aspecte care merită a fi menționate:

- calitatea produselor
- prețul
- marca –firmă
- situația financiară a consumatorilor
- gradul de educație și autoeducație, inclusiv cea financiară
- diversitatea operatorilor economici
- zona de reședință și multitudinea posibilităților de deplasare spre marile centre urbane
- onestitatea operatorilor economici și modul de aplicare al legii de către organele abilitate.

LA MAGAZINUL DIN INCINTA ȘCOLII

CLASA PREGĂTITOARE

DOMENIUL: EDUCAȚIE FINANCIARĂ

MIJLOC DE REALIZARE: joc didactic

SCOPUL: cunoașterea produselor specifice activității școlare și nu numai și a modului de utilizare a acestora, în raport cu costurile aferente (raportul calitate-preț).

OBIECTIVE:

- să –și însușească rolul de cumpărător și vânzător intrând în pielea personalului ales
- să identifice elementele specifice activității de cumpărare/vânzare
- să manifeste un comportament adecvat jocului (salut, reguli, atitudine)
- să perceapă valoarea produselor prin bani
- să participe activ la joc manifestând fair-play

SARCINA DIDACTICĂ: realizarea unui climat care redă atmosfera de la cumpărături, cu specific pe un magazin aflat în incinta școlii, cu accent pe schimbarea rolului fiecărui participant.

DEFASURAREA ACTIVITĂȚII:

Se vor împărți copiii pe două grupe, cea a cumpărătorilor și cea a vânzătorilor, astfel încât fiecare copil să participe la joc în cele două ipostaze. Vânzătorii vor fi plasați pe raioane similare celor din realitate, iar cumpărătorii se vor pendula pe la fiecare raion, cerând informații. Copiii care vor oferi cele mai complexe informații vor câștiga statutul de șef de magazin. Pentru complicarea jocului se va realiza o prezentare de marketing de către câștigătorii statutului de ȘEF DE MAGAZIN.

Încheierea activității se va face prin premiarea tuturor copiilor cu produsele aflate în magazin, în funcție de gradul de implicare.

WEBOGRAFIE

<http://www.dreptonline.ro>

<http://www.anpc.gov.ro>

<http://conspecte.com/Merceologia-marfurilor-alimentare/etichetarea-marfurilor-alimentare.html>

[http://www.qreferat.com/referate/management/AMBALAREA-SI-ETICHETAREA-](http://www.qreferat.com/referate/management/AMBALAREA-SI-ETICHETAREA-MARFU152.php)

[MARFU152.php](http://www.qreferat.com/referate/management/AMBALAREA-SI-ETICHETAREA-MARFU152.php)

www.didactic.ro

EDUCAȚIA DA, POȚI! ASPECTE CONCEPTUALE ȘI PRACTICE

*Prof. Biolog Poptelecan Călin, Liceul Teologic Greco-Catolic Blaj,
Psiholog Taher Nicoleta, Cluj-Napoca*

Motto; ...fiecare secundă, fiecare minut, fiecare zi, pentru fiecare copil.

Totul începe studiind necesitățile dar și transformările emoționale ale omului. De aici și necesitățile de educație și formare dar și altă abordare din partea celor responsabili și numai cu acest demers. Modelul „Educația DA, poți” are ca și obiective principale; performanța, relații și comportamente pozitive, starea de bine emoțional. Există și o serie de influențe externe asupra elevilor caracterizate prin: predare eficientă, comportament pozitiv din partea părinților dar și suportul comunității. Cele 5 fundamente, caracteristici interne ale elevilor apar și ele creionate astfel: o mai bună înțelegere cu ceilalți, organizare, perseverență, încredere, dar are loc și o modificare a rezistenței emoționale alcătuită și ea din următoarele comportamente: responsabilitatea socială, respectarea regulilor, toleranță față de ceilalți, planificarea timpului, stabilirea de scopuri, a muncii din greu, a depune efort, a fi independent, ați asuma anumite riscuri și nu în ultimul rând acceptarea propriei persoane.

În cele ce urmează încercăm descrierea, creionarea caracteristicilor interne. Astfel vom începe cu încrederea definită; sentimental că pot face ceva bine și să am succes, înseamnă să nu îmi fie frică să greșesc sau să cunosc pe cineva nou iar când ai acest sentiment (n.n. - încrederea) poți să te ridici și să vorbești cu voce clară – nici prea tare, nici prea încet. Exemple de comportamente încrezătoare – încredere în muncă; alege să participe la activități/lecții noi, dificile, muncește din greu fără a cere ajutor adresează întrebări și încearcă să rezolve probleme când nu este sigur de răspuns.

Perseverența, înseamnă să continui ce faci, să te străduiești și să nu renunți atunci când un lucru este dificil și pare prea greu de făcut. Există o serie întreagă de comportamente de perseverență; continui să mă străduiesc chiar și atunci când tema este dificilă, continui să mă străduiesc și să termin tema chiar și când sunt obosită, îmi verific tema când termin ca să fiu sigură că este corectă, îmi îndeplinesc sarcinile la timp, nu renunța când tema este dificilă sau complexă iar la sport, continuă să încerce să aibă succes când se confruntă cu pierderi sau eșecuri. Acestea se construiesc și cu ajutorul unor obiceiuri mentale cum ar fi: atunci când învață ceva nou, care este greu de înțeles sau dificil, este mai probabil să am succes decât să eșuez. Am făcut lucruri dificile înainte, așa că pot face și asta.

Organizarea, înseamnă stabilirea ca și scop de a face tot ce pot când învață ceva nou. Atunci când am un proiect sau o activitate de terminat, înseamnă să mă gândesc dinainte la pașii pe care trebuie să îi urmez pentru a avea succes. Organizarea înseamnă să îmi planific timpul astfel încât să nu mă grăbesc și să am la îndemână tot ce am nevoie. Și în acest caz există o serie întreagă de obiceiuri mentale care construiesc organizarea; stabilirea unui scop-când învăț ceva nou sau când încerc să fac ceva mai bine decât înainte, stabilirea unui scop mă poate ajuta să am succes, apoi planificarea timpului – mă gândesc la cât timp îmi va lua să rezolv fiecare parte a temei și mă asigur că am suficient timp să le termin.

Înțelegerea cu ceilalți, înseamnă a fi prietenos și drăguț cu colegii de clasă și cu adulții, inclusiv cu cei care provin din medii și culturi diferite, a lucra bine în grup, a rezolva problemele

fără violență, a respecta regulile importante ale școlii și de asemenea a face din școală un loc mai bun de trăit și învățat. A fi tolerant cu ceilalți înseamnă în primul rând că oamenii să mă trateze corect, cu considerație sau să se uite și să se poarte așa cum vreau eu, astfel că atunci când cineva este rău sau diferit, știu că el sau ea nu este în totalitate o persoană rea și că nu merită să fie tratată prost. Tot aici se include de asemenea; respectarea regulilor – înseamnă să gândesc că respectând regulile școlii, acesta va fi un loc mai bun și mai sigur de a trăi și învăța. A gândi înainte de a acționa când cineva mă tratează rău, am nevoie să mă gândesc la cea mai bună cale de a acționa înainte de a face sau a spune ceva. Responsabilitatea socială – este important să avem grijă de ceilalți, să fim corecți cu ceilalți, să ne asigurăm că toată lumea are libertatea de a vorbi fără teamă, să fim onești și mă asigur că voi face ceea ce am spus că voi face. De asemenea să îi respect pe ceilalți și să mă comport manierat, responsabil și făcând cele mai bune alegeri, să înțeleg și să îi includ și pe cei care sunt diferiți.

Rezistența emoțională – reprezintă aceea stare și apare atunci când ne confruntăm cu situații sau persoane dificile și provocatoare, să putem; să ne oprim din a deveni extrem de nervoasă, tristă sau îngrijorată, îmi controlez comportamentul când devin foarte supărat, să încerc să mă calmez într-o perioadă rezonabilă de timp. Există o serie de comportamente ce reflectă această rezistență emoțională și anume; nu devin extrem de nervos și nu ripostez când cineva este rău să se comporte necinstit cu mine, nu mă îngrijorez excesiv pentru că trebuie să dau un test sau că mă întâlnesc cu cineva, nu devin foarte trist și mă izolez de ceilalți după ce am primit o notă proastă sau cineva a spus ceva rău despre mine, mă calmez când sunt extrem de nervos, trist sau îngrijorat, mă întorc la sarcinile școlare sau la joaca după eșec. Este nevoie de o serie de obiceiuri mentale ce construiesc rezistență emoțională cum ar fi; acceptarea propriei persoane – când fac o greșală sau cineva este rău cu mine, știu că nu sunt incapabil sau ratat, am alte calități, mă accept necondiționat, iar acum sunt lucruri pe care le pot face mai bine data viitoare și asumarea riscurilor – îmi doresc să am succes dar asta nu înseamnă că întotdeauna pot avea succes, nu este cel mai rău lucru din lume să fac o greșală și devin mai inteligent pe măsură ce învăț din greșelile mele. A fi independent – aș avea nevoie să le placă ceea ce spun sau fac, însă nu am nevoie de ei să îmi spună asta tot timpul, nu este cel mai rău lucru din lume când ei nu o fac. Este important să încerc activități noi și să îmi spun părerea, chiar dacă colegii de clasă cred despre mine că sunt caraghios sau prost.

Atitudinea DA, poți! – am mai făcut lucruri dificile înainte, deci pot să fac asta. A depune efort – îmi doresc ca lucrurile pe care le am de făcut să fie interesante și nu plictisitoare, pot suporta când ele nu sunt așa, de asemenea știu că pentru a avea succes, uneori trebuie să fac lucruri care nu sunt ușoare sau distractive. A fi tolerant cu ceilalți – îmi doresc, dar nu am nevoie ca oamenii să mă trateze corect, cu considerație sau să uite și să se poarte așa cum vreau eu. Pot suporta când ei nu o fac, când cineva este rău sau diferit, știu că el sau ea nu este în totalitate o persoană rea și nu că nu merită să fie tratată prost.

Strategiile care întăresc rezistența emoțională sunt: schimbarea auto-verbalizărilor negative cu auto-verbalizări pozitive, să devin conștientă de cât de supărată sunt și să decid să mă calmez, să mă relaxez, să găsesc pe cineva cu care să vorbesc, să găsesc pe cineva cu care să fac activități plăcute, să găsesc o zonă de „time out” unde să mă liniștesc, să exersiez, să râd copios și să nu iau lucrurile atât în serios și să știu cum să rezolv o problemă practică.

În virtutea celor prezentate mai sus, există și câteva sugestii și recomandări privind modul de utilizare eficientă a lecțiilor și activităților regăsite în programul educațional DA, Poți, Reușești, acestea sunt:

- Planificarea în grup – înainte de susținerea unei lecții este recomandat să alocăm timpul necesar pentru pregătirea acesteia. De asemenea este recomandat ca după întâlnirea cu colegii/ședințe să se acorde timp și pentru împărtășirea ideilor cu privire la modalități de a suplimenta, îmbunătăți lecțiile prin realizarea diferitelor activități. Apoi altă recomandare este legată de planificarea individuală – în cazul în care discuțiile de grup nu reprezintă o opțiune este foarte important să ne acordăm timp pentru a decide ceea ce vom face în cadrul lecției.
- Păstrează conținutul oferit de program în cazul planului de lecție, este o altă recomandare prin care atunci când identifiți activități vreți să le prezinti elevilor, încercați să păstrezi structura și ordinea

activităților. De asemenea activitățile suplimentare, sunt activități din cadrul lecțiilor prin care se surprind abilitățile și cunoștințele principale cu privire la unul sau mai multe aspecte ale celor 5 fundamente care conduc către succes și stare emoțională de bine (Încrederea, Perseverența, Organizarea, Înțelegerea cu ceilalți, inclusiv Obiceiurile cu ceilalți).

Ca și o concluzie la cele enunțate mai sus putem afirma că programul DA, poți, este un curriculum pentru învățarea socială și emoțională, pentru a dezvolta la elevi aceste aspecte dar mai ales pentru a forma atitudini pozitive ale acestora.

Bibliografie selectivă:

1. Bernard, M.E. (2016) - Educația DA, poți! - suport de curs, iunie, 2016
2. Bernard, M.E. (2004), Emotional rilience in children. Implications for Rational Emotive Education Romaion Journal of Cognitive and Behavioral Psychotherapies, 4, 39-52.
3. Bernard, M.E (2003).The Social-Emotional Well-Beingbunesys Caberwel, Vic; The Australian Concil for Educational Resarch.

JURNALUL DE ÎNVĂȚARE LA MATEMATICĂ

Prof. Nicoară Daniela Florina, Școala Gimnazială Petrești

Un rol important în dezvoltarea gândirii critice a elevilor este utilizarea unui jurnal de învățare. Scrierea în jurnalul de învățare la disciplina matematică este o activitate foarte utilă pentru consolidarea lecției, ce încurajează reflecția elevului asupra celor învățate, analiza conținutului învățat, dar și evaluarea la sfârșitul lecției de predare - învățare.

Trebuie specificat faptul că în acest jurnal apare ceea ce a învățat elevul și nu sentimente ca la limba română. Astfel, prin intermediul acestui instrument elevii ar putea deveni mai motivați, mai atrași în studiul matematicii. Cu ajutorul lui înregistrăm într-un mod mai inedit progresul învățării și noțiunile nou studiate. Elevii pot scrie zilnic sau săptămânal, în funcție de timpul disponibil, notițe sau răspunsuri la întrebările formulate de profesor, ceea ce le dezvoltă deprinderea de a învăța mai ușor la matematică. Prin intermediul lui se poate face o scurtă evaluare la sfârșitul lecției prin care se favorizează participarea activă a tuturor elevilor, dar și autonomia elevului în scopul de a conștientiza propriile neînțelegeri a conținutului predat.

Cum se procedează?

1. Dimensiunea grupului :

Scrierea în acest jurnal se poate face cu orice număr de elevi.

2. Resurse :

Fiecare elev trebuie să aibă acest jurnal care poate fi un caiet, un bloc-notes sau un dosar cu șină care să aibă mai multe foi.

3. Timpul necesar :

Activitatea se poate derula între 5-15min, totul depinzând de numărul întrebărilor formulate de dascăl.

Etapa III : Elevii vor scrie în jurnal, în prima coloană, întrebările dascălului.

Etapa IV : În a doua coloană, ei scriu răspunsurile fiecărei întrebări.

Etapa V : Elevii prezintă colegului de bancă răspunsurile lui scrise individual sau le prezintă întregii clase.

Concluzie:

Acest jurnal poate fi folosit pentru o activitate de consolidare a lecției pe care elevii să o realizeze acasă. În acest caz profesorul dictează elevilor întrebările la sfârșitul orei. Poate fi utilizat ca instrument de evaluare a lecției predate, acest lucru realizându-se la sfârșitul orei.

Exemplu :

La sfârșitul lecției de însușire de noi cunoștințe .

Tema lecției: Trapezul

Clasa a VII - a

Întrebări	Răspunsuri
1.Care este definiția trapezului dreptunghic?	1.Trapezul dreptunghic este trapezul cu un unghi drept.
2.Care este proprietatea valabilă în orice trapez?	2.Unghiurile alăturate laturilor neparalele sunt suplementare.
3.Scrieți o proprietate a trapezului isoscel.	3.Trapezul isoscel are diagonalele congruente.
4.În trapezul isoscel ABCD, $m(\angle A)=60^\circ$. Care sunt măsurile unghiurilor B și C ?	4. $m(\angle A)=m(\angle B)=60^\circ$ deoarece ABCD este trapez isoscel. $m(\angle B) + m(\angle C)=180^\circ$ în baza proprietății trapezului. $m(\angle C) = 180^\circ - 60^\circ = 120^\circ$
5.Calculați linia mijlocie a unui trapez cu bazele $AB=10\text{ cm}$ și $CD=6\text{ cm}$ și lungimea segmentului determinat de mijloacele diagonalelor [EF] .	5. $l_m = (10 + 6) : 2 ; l_m = 8\text{ cm}$ $EF = (10 - 6) : 2 ; EF = 2\text{ cm}$
6.Cum putem demonstra că un trapez este isoscel?	6. Putem utiliza fie definiția, fie cele două proprietăți ale trapezului isoscel.

Care sunt avantajele utilizării unui astfel de jurnal?

- 1) Elevul își poate monitoriza propria evoluție în timp, nivelul de cunoaștere a lui la matematică.
- 2) Elevul poate să analizeze în timp toate informațiile primite de la profesor și își poate crea un stil propriu de învățare.
- 3) Acest instrument poate conștientiza faptul că lecțiile trebuie predinate de profesor utilizând atât metode tradiționale de predare, cât și cele active – participative.
- 4) Jurnalul poate pune în vedere elevului lacunele din pregătirea lui și astfel, poate fi pentru acesta un semnal de alarmă.
- 5) Gradul de dificultate al întrebărilor puse de profesor pot avea un caracter diferențiat, astfel încurajând atât elevii cu potențial, cât și pe cei cu dificultăți în învățare.

Bibliografie :

www.mentalia.ro>

blogoenciclopedia.blog.spot.com

Lecții de matematică pentru dezvoltarea gândirii critice, Ed. Eikon Educațional: Adriana–Stanca Văcărețu

IMPORTANȚA PREDĂRII LIMBII ROMÂNE ÎN CICLUL PRIMAR

Prof. inv. primar Păcurar Elena, Școala Gimnazială „Axente Sever” Mănărade

Limba reprezintă una din caracteristicile de bază ale ființei umane, a fiecărui individ, deoarece fără limbă, omul nu ar mai fi ființă umană. Este un fenomen social care permite comunicarea în cadrul anumitor grupuri umane, oferindu-le în același timp și posibilitatea de a-și exprima optim toate elementele specifice comunității umane. Limba este mult mai mult decât un simplu mijloc de transmitere a informațiilor. Este un element de identitate națională și culturală. În

același timp, limba reprezintă capacitatea de comunicare cu ajutorul sistemului de semne verbale articulate.

Curriculum-ul de limba și literatura română reprezintă o componentă fundamentală a procesului de învățare oferit elevilor în contextul școlarității obligatorii.

Prin studierea limbii române în ciclul primar se urmărește atât cultivarea limbajului oral și scris al elevilor, cunoașterea și folosirea corectă a limbii materne cât și învățarea unora din instrumentele esențiale ale activității intelectuale (cititul, scrisul, exprimarea corectă), acumularea unor informații din diferite domenii ale cunoașterii, cultivarea în rândul elevilor a calităților morale. Școala are sarcina de a conștientiza și supraveghea procesul comunicării, de a cultiva vorbirea îngrijită și scrierea clară și corectă.

Limba română ca obiect de studiu ocupă locul central de pregătire a elevilor. Așa se explică de ce 30% din numărul de ore stabilit prin planul de învățământ îl ocupă limba română. Ea, prin toate compartimentele ei, contribuie la dezvoltarea gândirii, la modelarea sentimentelor asigurând școlarului mic suportul evoluției intelectuale.

Capacitatea de a-și formula și transmite gândurile este specifică ființei umane. Din cele mai vechi timpuri mintea născocitoare a omului a găsit felurite metode de comunicare, sfidând timpul și distanțele. Se pot aminti, în acest sens, focurile aprinse pe înălțimi în caz de primejdie, de unde și expresia românească: „a da sfară în țară”. Chemarea cornului, semnul clopotelor au înlocuit telefonul: „Ștefan se întoarce și din cornu-i sună, Oastea lui zdrobită de prin văi adună...” (D. Bolintineanu - *Muma lui Ștefan cel Mare*)

Din punct de vedere genealogic limba română descinde dintr-o limbă indo-europeană. Ea face parte din grupa limbilor italic, provenită din vechea latină populară-limba care a dăruit omenirii scrieri literare, juridice, filozofice, științifice și care a supraviețuit până în zilele noastre în limbile romanice: portugheza, spaniola, franceza, italiana, româna ș.a.

Cercetând istoria, constatăm că scrierea a fost inventată de fenicieni, semnele notând sunete separate. Acest sistem a fost preluat și modificat de marile culturi indo-europene: greaca și apoi latina. În țara noastră s-a folosit alfabetul chirilic, cu ajutorul căruia s-au realizat scrierile bisericești și de cancelarie. Cu acest alfabet s-a chinuit și Trăsnea, memorând mecanic prin acel renumit „meșteșug de tâmpenie”. În secolul al XIX-lea, semnele chirilice sunt înlocuite cu cele latine.

Alfabetul român are 31 de semne și de sunete (vocale și consoane) majuscule și tot atâtea minuscule, folosite în scrierea cursivă-scrierea în care sunt inițiați elevii, începând cu clasa a II-a.

Bibliografie:

Nicolae Radu –*Gramatica cls.I-II*, Editura Sigma, București, 1994

POVESTIRI SCRISE DE DANIELA GHIGEANU PENTRU REVISTA UNIVERSUL ȘCOLII

Zânele din pădurea de stejari

Prof. Ghigeanu Daniela, Centrul Școlar de Educație Incluzivă din Alba Iulia

Ce frumoasă este vara! Câte culori strânse la un loc, ce de mirosuri! Se minuna fetița, legănându-se în scrânciob. N-am nici o grijă! De nu s-ar sfârși vacanța niciodată! Să fie vară tot timpul! Chiar atunci o trezi tata din visare:

- Bună dimineața, rază de soare! Cum ai dormit?
- Bine, tăticule!
- Ce-ai spune dacă noi doi am merge astăzi într-o excursie la pădure? Îți arăt pe unde colindam când eram copil!
- Ura, să mergem imediat! răspunse Sofia, sărind în brațele tatei.

Pădurea de stejari din apropiere îi aștepta zâmbitoare și tainică. Dinăuntru ei răzbăteau zeci de glasuri diferite, unele mai duioase, altele mai ascuțite, și mai rar puteai auzi voci grave. Sofiei toate acestea i se păreau încântătoare, fiind pentru prima dată într-o pădure. Dar pădurea este un loc magic, ca în povești! Își spunea ea în gând, pășind sfios și ținându-l strâns de mână pe tata. Aici este sălașul zânelor, acele ființe mitite, ca niște prințese cu aripi care îngrijesc pădurea și pe cei care locuiesc în pădure. Ce bine ar fi dacă aş vedea chiar acum o zână! rosti fetița cu voce tare.

-O zână? Ce idee năstrușnică! De unde ți-o fi venit? Zânele nu există în realitate, au fost inventate de unii scriitori pentru copii! zise tata.

- Nu-i adevărat! strigă fetița. Există, există! Eu cred că există, și ca să-ți dovedesc o să chem chiar acum o zână! Hei, zână, zănuță! Vino la mine îndată!

Sofia nici nu termină bine propoziția, că în jurul capului ei se formă un mic nor roz-argintiu care roia și scotea un zumzet ca de albine: Zzzz! Zzzz! Deodată, roiul se opri, iar din interiorul lui se contură o creatură micuță și drăgălașă, care semăna cu un fluturaș cu corp de fetiță, într-o rochiță dintr-o țesătură foarte fină și ușoară, verde ca smaraldul. Avea părul lung, auriu, așa cum vezi la televizor, la reclamele pentru păpuși, dar această ființă era mult mai frumoasă decât oricare din acele păpuși!

- Zână, zănuță! Ce frumoasă, ești! spuse fetița, cu emoție în glas. Vezi, tati? Am avut dreptate, zânele există cu adevărat!

Dar tata nu vedea nimic, în zadar se uita în aceeași direcție cu fetița, nici vorbă de zână! Însă avea o stare ciudată, inexplicabilă, ca o bucurie, ca un sentiment nou, de surpriză... În inima lui simțea că Sofia spune adevărul. Ce mult și-ar dori și el să o vadă pe această zână... Poate că nu am sufletul atât de curat, încât să pot vedea! Își spuse el în gând. Copiii sunt deschiși la asemenea minuni, ei cred în zâne, îngeri, pitici și alte creaturi cu puteri miraculoase.

Sofia începu să alerge prin pădure, ținând-o pe degetul arătător pe micuța zână, care se învârtea ca o balerină și făcea salturi grațioase de pe un umăr al fetei pe celălalt, spre încântarea acesteia.

Pădurea de stejari era, de fapt, o rămășiță a unui codru secular, faimos odinioară, un adăpost pentru românii plecați în pribegie în timpul năvălirii tătarilor sau turcilor. Fiecare colțișor părea fermecat, umbrele lungi ale arborilor se profilau pe mușchiul verde închis așternut pe jos, iar din loc în loc se zăreau ciuperci de diferite mărimi, forme și culori. Rădăcinile copacilor bătrâni șerpuiau la suprafața solului și se înlănțuiau unele cu altele. Era răcoare și puteai auzi zvonurile vesele ale păsărilor ce duceau hrană puilor aflați în cuiburile din desișuri.

Tata mergea în urma fetei, care țopăia fericită ca un ied ce vede pentru prima dată iarba verde. Vorbea cu prietena ei, dar mai mult se înțelegeau prin priviri și prin gânduri. Și zânele vorbesc, dar fiind atât de micuțe este greu pentru oameni să le audă, parcă gânguresc, iar zumzetul acela al roiului este creat de vocile lor. Ce minunat, am aflat secretul zânelor! spuse Sofia.

Zâna cu care se întâlnise Sofia era din familia zânelor care ocrotesc ferigile din pădure și se numea chiar Feriguța. Fetița află că ferigile sunt niște plante deosebite care cresc în pădure și aduc o mulțime de binefaceri oamenilor, având o culoare verde intensă și puteri vindecătoare, mai ales rizomii lor, acele tulpini subpământene. Feriguța și surorile ei lucrau de dimineața până seara la curățarea ferigilor din pădurea de stejari cu niște perii minuscule cu dinții deși, strângeau gângăniile care atacă plantele ori spălau frunzele cu un lapte special, creat de zânele mai bătrâne într-un laborator din inima pădurii. Era o rețetă veche, cu lăptișor de matcă, dăruit de albinele sălbatice zânelor, pentru a ajuta plântuțele din pădure. Din această lucrare de curățare a plantelor aveau și albinele de câștigat - puteau să culeagă mult mai ușor polenul, dar și florile erau mulțumite și recunoscătoare că cineva se îngrijește de sănătatea lor. În natură există fel de fel de legături surprinzătoare între vietăți, se ajută unele pe altele să supraviețuiască și chiar trăiesc în bună înțelegere și pace. Sofia se minuna de toate aceste lucruri pe care zâna i le descoperea treptat, odată cu plimbarea lor pe aleile pădurii. Apoi i le spunea și tatălui ei, acesta fiind din ce în ce mai surprins, nu înțelegea cum e posibil ca un copil de 5 ani să cunoască atâtea lucruri! Dar o asculta cu mare interes, aprobând-o din cap.

O mulțime de păsări le țineau companie, zburând în cercuri deasupra luminilor și anunțând trecerea lor altor zburătoare, care se iveau din frunzișuri și îi priveau curioase.

- Uite, tati, zmeura! Zâna spune că din florile de zmeură se face o miere delicioasă, care te scapă de tristețe și te ajută să îți minte lucruri complicate! Vreau și eu miere de zmeură!

Imediat apărură două zâne cu șorțulețe albe și cu niște ulciorașe din care începură să toarne un lichid auriu în palma fetei. Era miere de zmeură! Ce gust extraordinar! se minună Sofia. Îi dădu și tatei, care era de-a dreptul uimit, într-adevăr, în palma fiicei lui văzu mierea. Era foarte aromată, fină, așa cum niciodată nu mai gustase el!

Zâna îi arată fetei locuința ei, o casuță zidită într-o scorbură bătrână de stejar, în adâncul pădurii. Ieșiră să-i întâmpine o mulțime de zâne mari și mici, o familie încântătoare care începu să cânte de bucurie...

- Ce păcat că eu nu văd toate aceste ființe, ca tine! spuse tata. Întreabă-le pe zâne, cum aș putea să le văd?

Sofia îi transmise Ferigutei dorința tatălui ei. Atunci, ca la un semnal nevăzut, toate zânele din familia ei se strânsură laolaltă și zburară în dreptul frunții tatei, formând un roi alungit, ca o baghetă. Îl loviră ușor în frunte, chiar între sprâncene, iar această mișcare îl ameți, își pierdu câteva secunde echilibrul, dar când își reveni începu să audă pocnituri în urechi și să vadă niște stelute de toate culorile, unele fosforescente, care se mișcau cu repeziciune prin aer. Erau zânele!

- Incredibil, parcă sunt într-un film fantastic! Spuse tata, fascinat de această priveliște. Întinse brațul drept și imediat veniră în zbor spre el trei creaturi drăgălașe: o fetiță și doi băieți, cu toții costumați în verde, în niște țeșături de finețea pânzei de păianjen. Erau rudele Ferigutei. O altă zână îl atinse ușor pe obraz, lăsând în urma ei un parfum plăcut, de salvie. Veniră multe zâne în roiuri, toate își exprimau bucuria și le transmiteau bunătate, liniște și iubire.

- Ce lume fascinantă! Dacă aș povesti cuiva nu m-ar crede, ar spune că am halucinații! În nici un caz nu le voi spune colegilor psihologi, ar fi chiar nepotrivit! gândi tata.

În plimbarea lor prin pădure descoperiră că zânele sunt vindecătoare iscusite, bune cunoscătoare ale plantelor de leac, știind să deosebească plantele bune de cele toxice pentru sănătatea oamenilor și a zânelor, desigur. Hrana lor este "Praful zânelor", un amestec lipicios pe care îl prepară zânele mai înțelepte, asemănător cu mana cerească, acea hrană picată din cer, cu care a fost hrănit poporul evreu în timpul cât s-a aflat în deșert. Rețeta e secretă, nu se poate dezvălui oamenilor, nici măcar tuturor zânelor! află Sofia de la Ferigută.

Zânele le-au spus apoi care era marea lor nemulțumire în ceea ce privește omul. Pădurea se micșorează pe zi ce trece, oamenii răi vin cu topoare și cu drujbe să doboare copacii, iar păsările își pierd cuiburile și celelalte viețuitoare rămân fără adăposturi. Pădurea plânge amar!

- Ce trist! zise tata, mergând agale.

Sofia simțea durerea zânelor și a tuturor creaturilor, ar fi vrut să facă ceva pentru a opri distrugerea pădurii, dar era numai un copil...

- Tati, să facem repede ceva, să ajutăm animalele, te rog! Să adunăm toți copiii din sat și din oraș și să facem un lanț în jurul pădurii, să ne ținem cu toții de mâini, așa vom apărea la televizor și poate se va întâmpla ceva care va salva pădurea!

- Da, e o idee bună, Sofia! Copiii au puterea de a salva lumea prin iubire, credință și bunătate, ei înțeleg multe lucruri mai bine decât cei mari...

De la un timp se făcu răcoare și începu să adie un vânticel dinspre munte. Zânele se strânsură la un loc, apoi începură să-și fâlfâie aripioarele în semn de avertisment pentru vietățile pădurii:

- Vine furtuna, adăpostiți-vă cât mai repede! anunțară ele, apoi își luară cu toate zborul spre o destinație necunoscută, formând același roi, ca o pudră strălucitoare. În urma lor plutea un parfum delicat de flori de pădure - izmă, salvie și violete. Sofia văzu ieșind din tufișuri câțiva iepurași cu blănița cenușie, aceștia erau grăbiți și păreau să nu-i observe pe cei doi drumeți, apoi câprioarele și puii lor adulmecau aerul cu boturile umede și căutau un adăpost mai sigur. Era o agitație în pădure, păsări care treceau în zbor chiar pe deasupra capetelor lor, veverițe care se strigau una pe alta

printre copacii înalți, șoricei, bursuci și arici ieșiți de prin cotloanele lor confortabile... Ce de animale! se mira fetița. De ce nu le-am văzut până acum?

Sofia de-abia se dezmeticise după întâlnirea incredibilă cu zânele și se tot freca la ochi, privind nedumerită în jurul ei, încercând să distingă vreo urmă de ființă minuscule. Cerul era de un cenușiu apăsător, norii formau o păclă deasă, care se coborâse chiar deasupra pădurii.

- Să căutăm un loc mai ferit! Strigă tata, apucând-o pe fetiță de mână. Începură să alerge prin pădurea care se întunecase deja și avea un aspect amenințător. Deasupra lor se auzeau bubuituri asurzitoare, iar din loc în loc cerul era brăzdat de fulgere. Sofia își simțea inima ca de purice. În cele din urmă găsiră un fel de vizuină mai înaltă, formată dintr-un trunchi de copac trăsnet, acoperit cu mușchi. Intrară acolo. Imediat începu o ploaie rece și pătrunzătoare, șiroaie lungi care spălau frunzișul, iar vântul zgâlțâia pădurea cu putere, puteai vedea cum rupe crengile și le aruncă prin aer ca pe niște bețe de chibrit.

- Nu-ți fie teamă, ești cu mine! Încercă tata s-o încurajeze pe fetiță. Îndată se oprește ploaia și ne întorcem acasă.

Tata avu dreptate. După 30-40 de minute ploaia se opri brusc, iar deasupra pădurii se înfățișă un curcubeu imens, pe care Sofia îl fotografie cu telefonul mobil al tatei. Culcușul îi ferise de apă, dar acum simțeau o poftă de mâncare grozavă. Uitându-se pe jos Sofia găsi alune, pe care se apucară să le sfărâme. Erau foarte gustoase!

Drumul spre casă li se păru frumos și ușor.

- Ce zi extraordinară! Dar suntem așa de obosiți, bunico! spuse Sofia, de cum intră pe poartă.

Îngerii din grădina cu ciulini

Într-o grădină din cel mai frumos oraș al patriei noastre trăiau 33 îngeri. Erau diferiți atât prin înfățișarea exterioară, cât și prin felul lor de a gândi ori prin comportament. Unii erau muți, alții surzi, câțiva erau chiar surdo-muți, vreo doi-trei nevăzători, alții nu puteau să meargă, se târau de-a dreptul, iar cei mai mulți aveau o minte de bebeluș, tot timpul trebuia ca cineva să-i supravegheze, să nu se piardă cumva, ori să nu-și veteme vreo parte a corpului ori aripile... În comun, însă, toți acești îngeri aveau un lucru - nu puteau să zboare, aveau aripile bolnave. Unii dintre ei scoteau niște vaiete ciudate când îi dureau capul, atunci își băteau cu pumnișorii lor fruntea. Fețele lor erau palide și mohorâte, cu toții păreau niște copii bătrâni. Nu știau să se joace, nu știau să râdă, le era teamă tot timpul să nu greșescă ceva, să nu strice vreun bun al grădinii. Și totuși, îngerii se împăcau perfect între ei, aveau propriul lor mecanism de comunicare, prin semne, emoții și gânduri. Când unul dintre îngeri era pedepsit sufereau cu toții, iar când unul era fericit, toți îi împărtășeau fericirea, fie ea și de o secundă... Orice lucru mic și neînsemnat putea fi un motiv de bucurie pentru ei. Ploaia, ninsoarea, vântul, mieunatul unui pui rățacit în grădină sau cârâitul unei ciori. Împărțeau totul și erau nedespărțiți. Cândva au fost mai mulți îngeri în grădină, dar câțiva dintre ei au fost chemați înapoi, în lumea adevărată a îngerilor.

Îngerii viețuiau dintotdeauna printre ciulinii cu două picioare, cu frunțile lor veșnic încruntate, cu armurile țepoase și vocile ca niște șuierături de șopârle bătrâne. Nimic nu era bine, în viziunea ciulinilor, orice ar fi făcut sărmanii îngeri diformi... Ce păcat de toate acele flori gingașe care îi înconjurau cu iubirea lor suavă pe micii locatari ai grădinii! Cine avea timp de ele? Ciulinii le zdrobeau, le sufocau imediat ce le observau. Iar îngerii oftau, cu nasurile lor turtite, lipite de gemulețele obscure ale colibei aflate în mijlocul grădinii. Ciulinii aceștia erau de ambele sexe și formau un front comun al disprețului față de tot ce este sensibil și neajutorat, nu admiteau nicio lacrimă în grădina pe care o păzeau ca niște cerberi, erau ca niște stânci nepăsătoare în fața cărora se frângeau niște suflete.

Lacrimile îngerilor stăteau ascunse și nevăzute, atârinate în niște săculeți prinși sub aripi, iar

când ciulinii luau o pauză de relaxare, săculeții plezneau și inundau grădina, florile se bucurau, iar îngerii se îmbrățișau pe furiș, nu-i vedea nimeni, decât florile și Dumnezeu din cer.

Unele dintre femeile-ciulin aveau misiunea de a-i disciplina cu asprime pe îngerii din grădină. Ele ar fi fost frumoase dacă ar fi zâmbit puțin, dacă ar fi ținut o clipă în palmele lor aripile îngerilor, dar erau prea speriate și împietrite în starea lor firească de ciulin, care nu știe decât să înțepe ori să incomodeze pe oricine ar fi vrut să viziteze grădina. Le era teamă să iubească, fiindcă nu se iubeau nici pe ele, tot timpul erau stresate de nevoia de a controla pe cei mai neajutorați și neputincioși.

Dar într-o dimineață, Dumnezeu a trimis o rază de lumină rozalie care a scăldat întreaga grădină, iar atunci toți ciulinii s-au transformat în crini albi, iar îngerilor li s-au vindecat aripile rănite și au pornit cu toții în zbor spre cer. Ca un roi în formă de inimă ce a urcat ușor, ușor în înălțimi... Ca prin minune, fiecare înger era acum frumos, complet și perfect.

Crinii au strigat disperați după îngerii lor, dar îi pierduseră pentru totdeauna. Grădina era acum pustie fără îngeri. Crinii plângeau cu capetele plecate, dar era prea târziu...

O poveste despre culori

Pentru Miruna, o micuță pictoriță din Sebeș

Sunt o mică pictoriță. Culorile îmi vorbesc despre locul de unde vin ele. Vin din Țara Visului și a Fanteziei, din același loc de unde vin și poveștile.

Eu le așez pe pânză așa cum vor ele, le las libere, să se joace, să zburde, să fie copii... Și eu sunt un copil, de-abia în clasa întâi. Îmi place natura și adesea o observ cu atenție și îi ascult glasurile. Natura vorbește în multe glasuri, unele mai dulci, altele mai aspre, uneori firave, alteori cristaline, fiecare glas are emoția lui, iar fiecare emoție are culoarea ei. Roșul este profund ca apusul soarelui ce se revarsă peste lume și îmbrățișează pământul, glasul lui este puternic și face inimile să bată mai tare. Albastrul este calm și liniștitor ca undele unui lac pe care-l descoperi întâmplător cutreierând cărările muntelui și vorbește încet, ca toți copiii să-l înțeleagă, chiar și cei mai năzdrăvani. Verdele este proaspăt și înviorător ca o perdea de arbori care ascunde o mulțime de gâze și de păsărele ce intonează un concert primăvara. Portocaliul este aromat, dulce și cald ca palmele bunicii de la țară care ascunde în șorțul ei înflorat piersici zemoase, ușor amărui... Galbenul aduce timpul înțelepciunii și al odihnei din miezul verii, când spicele aurii de grâu se leagănă visătoare după fluieratul vântului. Violetul este miraculos, fascinant, ca un basm cu zâne, vrăjitoare și spiriduși care nascocesc fel de fel de pozne prin peșteri luminate de licurici, iar tu, fiind copil, nu mai poți lăsa cartea din mână! Maroniul este culoarea pământului, este cald și primitiv pentru plântuțele care cresc din semințe puse de oameni sau aduse de vânt, glasul lui este ca al mamei, blând și domol. Albul și negrul sunt ca ziua și noaptea, ca lumina și întunericul, ca un început și un sfârșit, amândouă fiind importante în viață.

Dacă te joci un pic cu pensula și cu culorile te vei convinge că ele sunt fermecate, pentru că roșul poate să devină roz dacă adaugi un strop de alb, griul se naște din alb și negru, dar și din alte culori amestecate, însă mai multe nu vă spun... Vă las să descoperiți singuri cum se fac umbrele, cum pictezi un îngerăș pe sticlă, cum o pată de culoare poate schimba o floare tristă într-una veselă... și multe altele. Și voi puteți să vă jucați cu culorile, să le așterneți pe hârtie, pe lemn, sticlă sau pânză, dar e important să le iubiți. Cine le iubește înțelege glasurile lor, iar ele, culorile, vor aduce multă bucurie pretutindeni.

Fetița blondă - pictură de Daniela Ghigeanu, după Sava Henția

ROLUL BIBLIOTECII ȘCOLARE ÎN REALIZAREA CALITĂȚII ÎN EDUCAȚIE

Bibliotecar Muntean Viorica, Școala Gimnazială „Toma Cocișiu” Blaj

Biblioteca școlară este o componentă esențială a sistemului de învățământ preuniversitar, rolul ei primordial fiind cel de suport al activității didactice și de cercetare.

Prin activitatea sa, biblioteca școlară participă la realizarea obiectivelor sistemului de învățământ, în ansamblul său, precum și a obiectivelor educaționale pe niveluri de studii și profiluri de învățământ, le formează elevilor abilități de studiu pentru toată viața, dezvoltându-le imaginația, oferindu-le posibilitatea să devină cetățeni responsabili. oferind servicii de studiu, cărți și documente care le permit tuturor membrilor comunității școlare să gândească în mod critic și să devină utilizatori efectivi de informație.

Biblioteca școlară este destinată sprijinirii procesului instructiv-educativ, satisfacerii cerințelor de informare documentară, de lectură și de studiu ale elevilor, cadrelor didactice și celorlalte categorii de personal din unitatea de învățământ în care funcționează.

Parte a procesului educațional, biblioteca are un rol important în formarea personalității copiilor și în dezvoltarea unor trăsături pozitive de caracter

Biblioteca oferă întreaga paletă educațională: *educația intelectuală* - prin care copilul învață cum să învețe, respectiv cum să citească; *educația morală* - prin care i se cultivă respectul față de ceilalți; *educația civică* - prin care este ajutat să înțeleagă drepturile și îndatoririle pe care le are; *educația ecologică* - prin care i se insuflă respectul pentru natură; *educația fizică* - prin care este educat în spiritul dragostei pentru mișcare.

Activitățile organizate de bibliotecar împreună cu cadrele didactice ale școlii contribuie la pregătirea elevilor pentru procesul instructiv-educativ, la formarea culturii generale, a unei bune pregătiri profesionale și de specialitate.

Participând la aceste activități, elevii înțeleg rolul și importanța informației în lumea contemporană, își însușesc metodele și tehnicile de muncă intelectuală, care îi ajută la studiul individual eficient și îi inițiază în cercetarea documentară.

Prin asigurarea publicațiilor de referință, de informare curentă, de pedagogie, psihologie, consiliere și orientare școlară și a lucrărilor privitoare la conținutul diferitelor discipline predate în școală și la metodică predării acestora, bibliotecă sprijină cadrele didactice în îmbunătățirea calității procesului de învățământ.

Pentru a ajuta cât mai eficient la realizarea obiectivelor sistemului de învățământ, la creșterea calității în educație, împreună cu conducerea școlii și cu colectivul de cadre didactice am organizat și am desfășurat activități diversificate, care să atragă un număr mare de elevi.

Preocuparea constantă a fost aceea de a le trezi și dezvolta elevilor interesul pentru lectură. În fiecare an, în luna octombrie am desfășurat activități pentru atingerea acestui obiectiv: *Ghicește personajul!*, *Povestea preferată*, concursuri pe teme literare, aniversarea unor scriitori, lansări de carte (*Împăratul lupilor* de C. Nistea), proiectul internațional *Uită o carte undeva!*.

Printre temele ce au vizat educația morală și educația civică amintesc marcarea unor evenimente (Unirea, Ziua Limbii Materne, Holocaustul, Ziua Francofoniei, Ziua Limbilor Europene, Ziua Familiei, Ziua Europei), *Costume populare europene*, *Dragobetele între prezent și uitare*, *Tradiții și obiceiuri de Sfântul Nicolae*, *Marșul Cărților și al Cititorilor*.

În cadrul educației ecologice amintesc activitatea *Protejarea resurselor*.

Activitatea bibliotecarului „nu poate fi concepută în afara ansamblului activităților educative specifice școlii. Ea se integrează organic, se întrepătrunde cu întreaga acțiune educativă a școlii.” Respectând acest adevăr, am organizat activitatea din bibliotecă pornind de la cunoașterea aspectelor generale ale programului de educație al școlii și a problemelor instructiv-educative specifice diferitelor activități din școală.

Biblioteca școlară are o sarcină educativă de mare răspundere. Bibliotecarul trebuie să-și cunoască cititorii, să-i ofere fiecăruia cărțile și instrumentele muncii cu cartea necesare pentru școală și pentru viață.

În condițiile învățământului modern, care nu mai cere memorarea mecanică a cunoștințelor predate în cadrul procesului de învățământ, ci dorește să îi obișnuiască pe elevi cu munca activă de însușire a cunoștințelor, activitatea din biblioteca școlară „nu mai constituie doar un mijloc auxiliar al activității de educație, ci este o parte integrantă a acesteia”, ci contribuie la creșterea calității învățământului, fiind „un suport necesar activităților de educație (formare)”.

Bibliografie

- Argatu, Daniela, *Ghidul bibliotecarului școlar. Eurocompetențe profesionale*, Iași, Ed. Ștef, 2014
Doroftei, Claudia, *Biblioteca școlară – fundament al calității procesului de învățământ*
<http://www.lisr.ro/7-doroftei.pdf>
Regulament de organizare și funcționare a bibliotecii școlare. București, Biblioteca Pedagogică Națională, 1995.
Suciu, Florentina, *Educația copiilor în bibliotecă - între aspirație și împlinire*, în „Lectura”, Rev. Bibl. „Octavian Goga” Cluj-Napoca, 2004, Nr. 1, p. 32-33.

STUDIU – EVALUAREA COMPETENȚĂ ȘI RESPONSABILĂ ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR

Prof. inv. primar Gligor Dana, Școala Gimnazială Cîmpeni

Din punct de vedere lingvistic a evalua are înțelesul de a determina, a stabili prețul, valoarea, numărul, cantitatea; a prețui, a estima. Evaluarea, ca și componentă a procesului de învățământ, se referă atât la competențele cadrului didactic de a evalua elevii cât și la măsurarea, interpretarea și aprecierea rezultatelor elevilor pentru a determina în ce măsură au fost realizate obiectivele procesului instructiv educativ și eficiența strategiilor didactice folosite.

Ca urmare, evaluarea este definită ca un proces complex de comparare a rezultatelor activității instructiv-educative cu obiectivele planificate, cu resursele utilizate sau cu rezultatele anterioare. Prin evaluare se reglează și se autoreglează procesul de învățământ, informația urmând o

cale inversă, de la efecte la cauză, de la ieșire la intrare. Un învățământ fără evaluare și notare nu poate exista, dimpotrivă, este necesară o evaluare a evaluării însăși.

Competențele de evaluare a elevilor specifice cadrului didactic sunt cele care privesc proiectarea evaluării (faze, forme, tipuri); utilizarea strategiilor adecvate de evaluare individuală/de grup; elaborarea instrumentelor în funcție de scop și particularitățile individuale/grup; utilizarea metodelor specifice gândirii critice. Pentru realizarea adecvată a evaluării, cadrul didactic trebuie să țină seamă de mutațiile survenite în ultimul timp care au drept consecință o redimensionare și o regândire continuă a strategiilor evaluative.

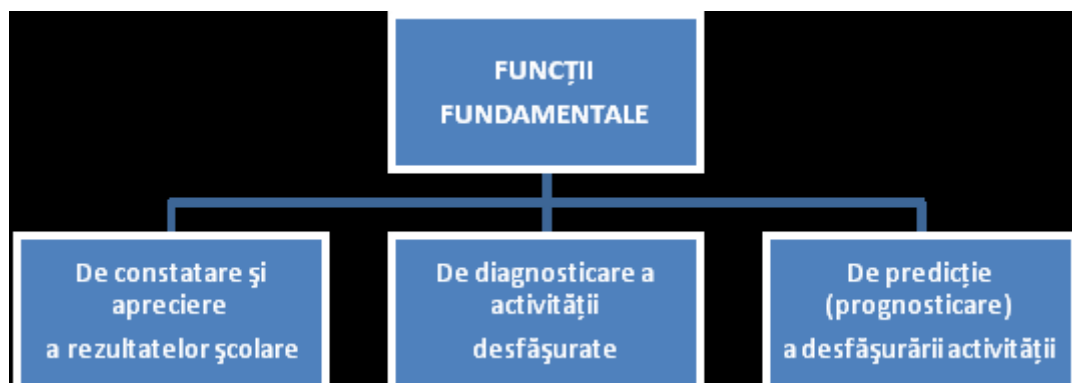
Pentru **elaborarea instrumentelor de evaluare**, cadrul didactic trebuie să-și stabilească obiectivele evaluării care vor fi corelate cu obiectivele programei școlare, cu adaptarea la particularitățile grupului de elevi, cu subordonarea acestora la obiectivele cadru ale programei școlare. Instrumentele de evaluare elaborate vor fi adecvate particularităților de grup, diversificate în funcție de tipul de evaluare (inițială, sumativă, formativă), vor cuprinde diverse tipuri de itemi care să respecte, în formularea lor, cerințele calitative, să fie ordonați de la simplu la complex. De asemenea vor cuprinde baremul de corectare și notare pentru fiecare instrument de evaluare. Ca metode de evaluare se folosesc: observarea directă în clasă, portofoliul, metoda grafică, interviul, chestionarul.

Pentru **aprecierea și evaluarea rezultatelor școlare** vor fi aplicate probe de evaluare. Acestea vor fi anunțate prealabil și va fi creat un climat optim de evaluare; se va verifica corectitudinea recepționării instrucțiunilor de aplicare, criteriile de evaluare și durata probei. Pentru interpretarea corectă a rezultatelor și desprinderea concluziilor este necesar ca baremul să fie aplicat corect, corectarea probelor de evaluare să se facă în timp optim pentru a spori efectul acțiunii de instruire, prezentarea și comunicarea rezultatelor evaluării să fie raportate la obiectivele propuse.

Pentru **antrenarea gândirii critice**, ca activități vor fi folosite: problematizarea prin care se urmărește identificarea situațiilor din lecții care pot fi problematizate, crearea unui mediu stimulator / neînhibitor, implicarea elevilor în găsirea soluțiilor, construcția planurilor de rezolvare posibile; descoperirea/dezbaterea soluțiilor prin care se urmărește susținerea punctului propriu de vedere, argumentarea pro și contra, dezbaterile și selectarea soluțiilor propuse de elevi; valorizarea experienței câștigate prin stabilirea punctelor tari și a punctelor slabe din algoritmul/modelul cognitiv, care reiese din cazul supus analizei, stabilirea unor strategii novatoare. Metodele de evaluare presupun observarea directă în clasă, portofoliul, autoevaluarea, simularea, analiza SWOT. Studiile docimologice apreciază că un act de evaluare devine eficient dacă este realizat în totalitatea componentelor sale (verificare, măsurare, apreciere) și dacă aceste aprecieri sunt folosite punct de plecare în conceperea altor situații de învățare.

Pentru elevii mici, ceea ce ar putea însemna o evaluare mai eficientă ar fi o combinație raportată la individ cu evaluarea raportată la cerințele unei programe elastice, mobile care ar putea constitui criteriul de bază în realizarea sistemului de evaluare.

În literatura de specialitate sunt precizate **funcțiile fundamentale** și **funcțiile specifice** ale verificării și evaluării.

Funcțiile specifice, pedagogice, privesc îndeosebi participanții la acest proces, elevii și

învățătorul.

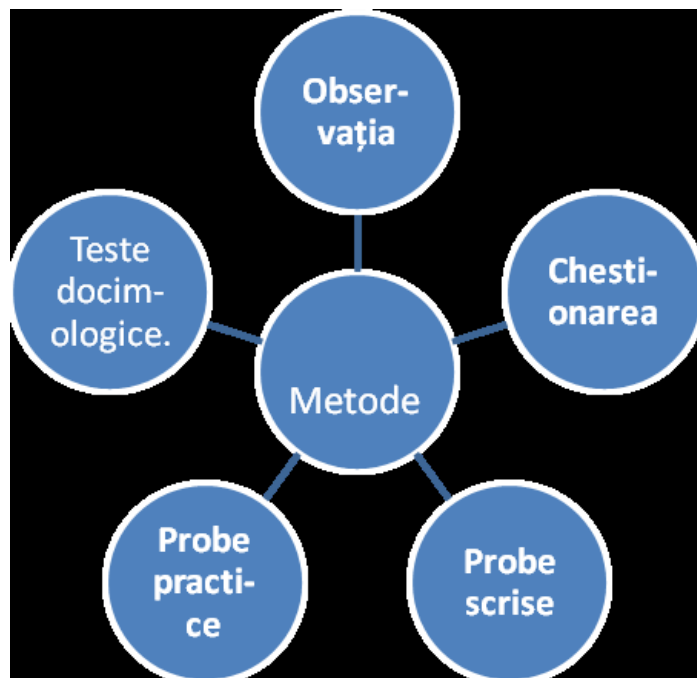
Pentru elevi, evaluarea:

- Are efecte pozitive, de motivare, de stimulare;
- Clarifică și consolidează cunoștințele acumulate care sunt sistematizate;
- Oferă un feedback operativ asupra performanțelor, contribuind la dezvoltarea capacității de autoevaluare.

Pentru învățător, evaluarea:

- Îl ajută să determine aspectele pozitive și lacunele procesului de instruire;
- Oferă posibilitatea de a diagnostica dificultățile întâmpinate și de a găsi soluții optime pentru rezolvarea lor

Metode de evaluare:

Autoevaluarea elevilor constituie o modalitate de evaluare cu mari valențe formative, permițând aprecierea propriilor performanțe în raport cu obiectivele educaționale propuse. Ea îi oferă fiecărui elev posibilitatea să descopere sensul propriei valori, premisă necesară oricărei depășiri, vizând autoperfecționarea. Grilele de autoevaluare permit elevilor să-și determine, în condiții de autonomie, eficiența activității realizate. Formarea capacității de autoevaluare a rezultatelor obținute este un obiectiv important al activității școlare. Capacitatea de autoapreciere, pe lângă faptul că este un scop devine și un mijloc de formare a elevilor. Dacă crește obiectivitatea și exigența va crește și puterea de autoevaluare a elevilor pe măsură ce se integrează în munca școlară. În orice moment al activității sale, cadrul didactic poate folosi diferite acțiuni care duc la :

- Conștientizarea elevilor asupra posibilităților reale pe care le au și înlesnirea încrederii în aceste posibilități;
- Stimularea continuă prin distribuirea de sarcini care să permită progresul vizibil, manifestarea exigenței, dar și a autoexigenței, motivarea fiecărei acțiuni de învățare, cunoașterea finalităților fiecărei acțiuni (obiective operaționale), dar și a celor de perspectivă;
- Folosirea exercițiilor de autoapreciere prin raportare la criteriile enunțate anterior,
- Efectuarea unor analize comparative care permit exigența progresului școlar;
- Folosirea combinată a formelor de evaluare și asigurarea obiectivității măsurării rezultatelor prin raportare la criterii clare;
- Obișnuirea elevilor cu întreaga scară de notare.

Prin aceste acțiuni fiecare elev cunoaște obiectivele disciplinelor, este antrenat permanent pentru realizarea lor, poate compara nivelul său de pregătire cu cel urmărit și cu cel al colegilor, devine exigent și autoexigent, acceptă colaborarea cu colegii valorificând potențialul său, își educă voința, încrederea, devine mai ordonat în întreaga sa activitate. Atât evaluarea cât și autoevaluarea trebuie realizate continuu. Fără a absolutiza rolul evaluării și autoevaluării, având în vedere că eficiența lor se realizează în interacțiune cu celelalte componente ale actului didactic, utilizarea corectă a acestora, în conexiune cu elementele sistemului, are urmări pozitive asupra desfășurării activității didactice. În activitatea de învățământ, rezultatele sunt evaluate de către cei care se ocupă de instruirea elevilor. Acțiunile de evaluare sunt componente ale activității de educație, reprezentând un mijloc de stimulare a celor educați. Deci, evaluarea performanțelor școlare este o **evaluare internă**. Acest mod de evaluare a efectelor activității de educație este însoțit de **evaluări externe**, efectuate și de alte persoane sau instituții decât cele care au asigurat pregătirea elevilor. Acestea pot fi autorități școlare (conduceri de școli, inspectorate școlare, ministere), servicii de evaluare, unități de cercetare, autori de curriculum sau de manuale școlare.

Evaluarea externă poate fi întreprinsă și la inițiativa unor formațiuni de lucru ale cadrelor didactice constituite la nivelul fiecărei școli sau cu caracter interșcolar (cercuri pedagogice, colective de catedră, comisii metodice). Evaluarea externă nu presupune doar realizarea ei de către factorii din afara școlii și nici aplicarea unor probe în mai multe unități școlare. Probele de evaluare pe care inspectorul școlar și directorul unei școli le aplică, în cadrul controlului pe care îl exercită asupra activității unor cadre didactice, au caracter de evaluare externă.

Cadrul didactic nu trebuie să uite nici un moment că de competențele pe care le are, de activitățile pe care le desfășoară, depinde viitorul elevilor, formarea lor ca persoane demne, cu o pregătire adecvată momentului. Lui îi revine întreaga responsabilitate în efectuarea unei evaluări corecte care să dea încredere elevilor în forțele proprii. Deci, ceea ce se cere cadrului didactic este competență și responsabilitate.

Bibliografie:

1. Bălan Liliana, Dimensiuni ale evaluării și autoevaluării în ciclul primar, Învățământul primar nr.4/2004
2. Lițoiu Nicoleta, Probe de evaluare pentru descriptorii de performanță, Învățământul primar, nr.4/1998
3. MEC, Formarea Continuă, Revista Centrului de Formare a Personalului din Învățământul Preuniversitar, nr.3, București 2003
4. Popa Florentina – Metodica predării geografiei și științelor naturii în ciclul primar, Ed. Gheorghe Alexandrescu, Craiova, 2001